

ДНЕВНИКЪ

(степографически)

на

III ОБИКНОВЕННО НАРОДНО СЪБРАНИЕ.

(Втора сессия).

XLII. ЗАСЪДАНИЕ СЪБОТА 24 ДЕКЕМВРИЙ 1883 ГОДИНА.

(Начало въ 3 часа слѣдъ пладнѣ, подѣ председателството на г-на Д. Грекова).

Предсѣдатель: (Звъни). Засѣданието се отваря, ще се чете списъка.

Секр. Д-ръ Цачевъ: (Прочита списъка на депутатитѣ).

Присѣдствуватъ 33 души, отсъствуватъ 18, а именно: г. Г. Геровъ, Селвели, Тефикъ Бей, Нури Х. Салиевъ, Илия Щърбановъ, Юрданъ Шишковъ, Г. Бошнаковъ, Марко Велевъ, Велко Джоновъ, Х. Ангелъ Флоровъ, Костаки Анковъ, Ат. Минчовъ, Шивачовъ, Манафовъ, Митр. Симеонъ, Дуковъ, Тестежели Мустафа, и Добрю Списаревски.

Предсѣдатель: Тѣй като болшинството на представителитѣ присѣдствуватъ, обявявамъ днешното засѣдание открито.

Г-нъ Докл. на Бюдж. Коммисия има думата.

Докл. Анневъ: Общата сума на бюджета на М-вото на Вжтр. Дѣла слѣдъ съкращенията и попълненията възлиза на 5,800,385 лева.

Сега дохожда на редъ бюджета на Военното Министерство и бюджета на доходитѣ.

Предсѣдатель: По-напредъ да се разглѣда бюджета на Военното Министерство, и послѣ доходитѣ.

Докл. Анневъ: Бюджета на Военното М-во се разглѣда въ коммисията и останахме съгласни,

да се отпуснатъ за това Министерство исцѣло 11 мил. лева, но съ слѣдующитѣ заѣмѣжки по съкращенията.

1). Военний бюджетъ като се разглѣда, не се зеха за основа бюджетитѣ за четиритѣ минали години, и прѣдставения бюджетъ за 1884-та година, а се взе за основа бюджета на настоящата 1883 год. и на основание на тозъ базисъ смѣ направиле това. Ще предложи сега на Нар. Събрание да изрази желание: какъ трѣба да станатъ съкращенията. Предложението е слѣдующето:

„ Военний бюджетъ остава за 1884 год. 11 милиона лева, Като се земе за основание миналогодишния Воененъ бюджетъ, (сирѣчь бюджетъ за 1883 год.) предоставя се право на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО и Мин. Съвѣтъ, заедно съ бждщия Воененъ Министръ, да направятъ съкращенията въ тоя бюджетъ и уравниятъ съдържанието на военно-служащитѣ съ щатовеѣ по Военното Министерство отъ 1879 год. Въ горѣ помѣнатия кадръ (11 мил.) съгласно съ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, Мин. Съвѣтъ и Военний Министръ да направятъ нуждитѣ изменения по организацията на Войската“.

Реорганизацията на войската, за да може да ста-

не както трѣба, трѣба да се съблюдава общата тактика, която е приета отъ сичкитѣ държави, които въ военно отношение стоятъ най-високо. Нека привѣдъ нѣколко примѣри: Руссия съблюдыва това правило, че тамъ има 849 баталиона (пехота) и на срѣщу имъ полага 348 ескадрона (конница); Германия има 502 баталиона (пехота) съ 465 ескадрона (конници); Белгия, която е държава, по населението си, също като нашата, има 58 баталиона (пехота) съ 32 ескадрона (конница); Дания има 30 баталиона (пехота) и 16 ескадрона (конница); Ромжния 20 баталиона (пехота), 13 регулярни ескадрона и 61 иррегулярни, или както наричатъ тамъ милицията и съ други разни названия.

Така щото, като вземемъ предъ видъ населението на Данимаркия, това би било единственното срѣдство и примѣръ, по което трѣба да се водимъ за организацията или реорганизацията на нашата войска.

Казахъ по-напрѣдъ, че въ границата на тия 11 мил. трѣба да стоятъ сичкитѣ съкращения и съ съгласията на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, бждщия Военнъ Министръ и Мпн. Съвѣтъ да станатъ нужднитѣ измѣнения по организацията на нашата войска. При това комисията е на мнѣние, да станатъ още слѣдующитѣ съкращения:

а) Межевата Школа като е свършено излишна и учащитѣ се въ нѣя нѣма да могатъ да отговарятъ на назначението си, защото тукъ за да се свърши кадастрътъ, се изисква отъ чловѣка по-вече знание, отъ колкото се получава и изучава тукъ, то комисията е намѣрила за не нужна, и Нар. Събрание може да рѣши затварянието на та Школа отъ слѣдующата учебна година;

б) И въ Фелдшерската Школа не се изучава всичко, което е потребно за единъ врачъ, за това и тя да се затвори отъ идущата учебна година;

в) Военното Училище може да претърпи съкращение въ първитѣ си предуготовителни три класса, които могатъ да се закрятъ и да останатъ само два специално военни классове, въ които да постѣпватъ ученици, които иматъ гимназиялно образование, за да изучаватъ и свършатъ военното искусство, иначе, както то днесъ стои, не отговаря на назначението си, защото тамъ влизатъ и такива ученици, които учатъ „азъ буки“, когато тѣ могатъ да отидатъ да учатъ това въ общитѣ народни училища;

г) Трѣба да стане съкращение въ платитѣ на военнитѣ доктори и да се уравниятъ съ платитѣ на гражданскитѣ;

д) Послѣ, трѣба да станатъ съкращения като се упражнятъ мѣстата на воинскитѣ началници по окржзитѣ, тѣй като до сега не се видѣ отъ тѣхъ никаква облага, тѣ до сега нѣмаха никаква работа, просто председателствуваха въ наборнитѣ комисии презъ врѣмето на наборитѣ; даже списъцитѣ на резервиститѣ съ се водили и се водятъ още отъ окр. управители, които, когато е трѣбало, представлявали съ на воинскитѣ началници, че еди-кой е умрѣлъ, еди-кой се е изсѣлилъ отъ единъ окржгъ въ други, еди-кой е останалъ на мѣстото си и пр. Така щото, за да се извършва тази служба, не е нужно да има единъ особенъ началникъ или особенъ офицеринъ, комуто да се плаща безъ да работи, когато въ 1879 год. тази работа вършеха дружиннитѣ командири. Така щото, въ случай на нужда, че тия постове трѣба да съществуватъ, могатъ да се командируватъ или да се назначаватъ по единъ български офицеринъ като адютанти при дружинни командири, които да занимаватъ тази служба. Най-сетнѣ, ако това не може, тѣхъ могатъ да замѣстятъ самитѣ дружинни командири, както бѣше въ 1879 год.

Послѣ, Нар. Събрание трѣбало би да изяви желание, щото за напредъ да се назначатъ за ротни командири най-малко по-двама души отъ българскитѣ офицери въ всѣка дружина, т. е. 48 души.

Това било би най-малкото число. Нар. Събрание знае, че ние имаме достаточнo число офицери съ пълно военно образование за ротни командири и заслужаватъ да бждатъ назначени. Това е повече отъ желателно.

Това е, г-да представители, което мога да ви съобща отъ страна на комисията. Ако г-да представителитѣ иматъ да кажатъ нѣщо повече, нѣка искажатъ.

Д-ръ Цачевъ: Преди да почнемъ разискванията върху военний бюджетопроектъ, азъ би желалъ, щото г-нъ Намѣстникътъ на Военний М-ръ да искаже мнѣнието си по този въпросъ.

Управл. Военното М-во: Относително предложения сдѣланними бюджетарнею комисиею, надо сказать г-да слѣдующее:

Предлагаемое унищожение школъ, какъ межовой

такъ и сокращение классовъ военного училища, можетъ быть сдѣлано только юридически правильно, не распуская классовъ, а прекращенія поступленія въ будущихъ годахъ. Значитъ, съ каждымъ годомъ уничтожать по одному классу, не принимая новыхъ учениковъ. Эта вещь, въ настоящую минуту, не можетъ быть даже полѣзна, по тому что гражданскія гимназій дошли до 7-го класса, имѣютъ полный курсъ и изъ числѣ кончующихъ, найдется люди, которые пойдутъ въ русскіе военныя училища и получить специально военное образование. Но закрытіе теперѣ какихъ ли бо - классовъ, немислимо, потому что правительство имѣетъ съ ученики извѣстное условіе при ихъ принятіи и должно, тѣхъ которые приняло выпустить на условія принятія.

Относительно уничтоженіе окружныхъ военныхъ начальниковъ нужно сказать, что въ томъ отношеніи военному министерству, эти должніи болѣе чѣмъ необходимы. Натоварить такими должностями такихъ лицъ, какъ адъютанты отъ дружинъ, немислимо, потому что должності окружныхъ военныхъ начальниковъ неподходящи лицамъ слѣдующаго званія; на нихъ лежатъ обязанности крайнѣ серьезны; имъ нужно полное знаніе закона наборовъ, призывовъ, увольненія, исчисленія и т. д. Лица эти въ Россіи, не только назначаются изъ старыхъ офицеровъ, а держутъ даже экзаменъ при назначеніи ихъ въ этихъ должностяхъ, знаніе всѣхъ законовъ страны. Слѣдовательно, передать эти должності окружнымъ управителямъ, околийскимъ начальникамъ, дружиннымъ командирамъ или инымъ нижнимъ офицерамъ, немислимо. Притѣмъ, нужно сказать слѣдующее. Окружные военскіе начальники обязаны кромѣ вышеупомянутыхъ должностяхъ, въ случаѣ нужды сдѣлать призывы арміи въ 7 дней; отъ нихъ трѣбуютъ знанъ точнаго и акуратнаго знанія всѣхъ законовъ, мѣръ и отличнаго знанія дѣла. У насъ запасныя призывы для сборовъ тоже трѣбуются въ продолженіе 10 — 13 дней, что бы не позволяла неопитность, назначеніе лица невѣдующія подобныя вещи. Армія болгарская, воспитанная на постоянныя призывы, должна быть имѣть военскія начальники, такъ чтобы было можно вся армія быть въ оруженъ и одѣта въ 7—8 дней. Подобная обязанность не въ состояніи исполнить при призывахъ, потому что, окружные и околийскія начальники неподготовлены какъ военныя человѣки. (Кѣмъ Аннаева).

По поводу какия еще дѣла искали объясненія?

Докл. Анневъ: За умаленіе заплатитѣ на военныя врачи.

Упр. Военного М-во Котельниковъ: Этотъ вопросъ поднимали г-да депутаты еще въ Нар. Собраніе подѣ председательствомъ г-на Каравелова. Этотъ вопросъ былъ утвержденъ Народнымъ Собраніемъ и добавочное содержаніе военнымъ докторамъ было признано совершенно основательнымъ и необходимымъ. Мотивы были слѣдующія: военныя врачи не могутъ быть сравнены съ гражданскими врачами на основаніи слѣдующія: гражданскія врачи могутъ выпдти въ отставку и оставить службу; военныя врачи имѣютъ обязательства съ предвиденіи компаніи и имъ можетъ быть приказано невыходить въ отставку а стоять при частяхъ. Потомъ, служба военныхъ на поляхъ сраженія и докторамъ приходится помогать. Военныя врачи исполняютъ приказанія начальства, давать помощь раненымъ и привѣзывать раны, жертвовать своею собственною жизнью. Имъ приходится переносить въ то время нѣкоторыя болѣзни эпидемическія, которыя погубляютъ значительный %. Щобъ ми имали такія лица, въ мирное время необходимо было оставить имъ нѣкоторыя преимущества и добавочное жалованіе передъ гражданскими врачами. По этихъ причинъ, уменьшеніе ихъ жалованія, неможно и думать: въ противномъ случаѣ, изъ гражданскими врачами, никто не найдется охотникомъ, служить военному вѣдомству. Еще есть нѣкоторыя причины: Военныя врачи обязаны носить военную униформу, а большая часть гражданскою практику теряютъ; не получаютъ ничего отъ волною практику, какъ находящихся въ гражданскаго вѣдомства.

По поводу вопроса объ назначеніи изъ болгарскихъ офицерахъ ротныя командиры, надо замѣтить слѣдующее: Военное Министерство можетъ допустить назначеніе только по одного въ дружинѣ. Причины слѣдующія: Какъ можно видѣть, по слѣднія призывы запасныхъ нижнихъ чиновъ, существуютъ до 35,000 слишкомъ нижнихъ чиновъ. Каждая дружина, должна принять свой составъ вмѣсто 600 человѣкъ 2000; на эти 2000 мужія, дружина должна дать ротныя, взводныя и полуротныя командиры. Батальоны преобразуются и изъ каждая дружина выйдетъ полкъ. При увольненіи запасовъ нынѣшняго года и съ увол-

нения людей на будущий годъ, каждая дружина должна имѣть не два батальона какъ нынѣшній годъ, а нужно раздѣлить ея на три батальона; потому часть отъ 1000 человекъ не въ состоянии управляться на поле сраженія, поля бойнаго. Вслѣдствии этого, необходимо имѣть три человека, которые могли бытъ назначены батальонныя командиры въ случай военнаго времени, управлять тысячныхъ съставахъ людей. По этому, Военное Министерство никогда не находило возможнымъ, щобъ четыре или пять летъ прослуживающія офицеры командующія въ мирное время роты, могутъ управлять тысячныхъ составы батальоновъ въ 4 роты. Если при такомъ молодомъ кадрѣ, придется преобразить дружины въ батальоны, одинъ малкій безпорядокъ въ сторонѣ, и арміи пусть защищать своея собственная страны. Кажется вопросы эти все.

По поводъ вопроса, относительно преустройства кавалеріи и пехоты, надо сказать что, этотъ въпросъ сознавался и серьезно высказано, значительная пѣхота нужно имѣть, съразмѣрное количество артилеріи и кавалеріи. Сравнение должно бытъ между пѣхоты и кавалеріи. Кавалерія въ всехъ арміяхъ составляется въ размѣрахъ отъ пѣхоты $\frac{1}{10}$ — $\frac{1}{20}$ часть. По промененіи существующей организации арміи въ Болгаріи, нужно било би имѣть отъ 14,000 пѣхоты 1440 человекъ кавалеристовъ въ мирное время, т. е. $\frac{1}{10}$. Болгарія до сихъ поръ имѣла 6 ескадрона съ 900 человекъ. Несообразность эта замѣчается въ днешнѣе время и количество кавалеріи должно би било соотвѣтствовать расчитая на драгунская сотня; но съ унищожения этой сотни въ настоящее время Военное Министерство расчитая на срѣдства бюджета на прошлаго года находить источника для формированіе кавалеріи о еще полкъ вмѣсто шесть сотнь, будетъ составляется изъ четыре сотнь, що би нѣсколько уравнилъ количество кавалеріи, относительно большаго числа пѣхоты. Это по вопросу объ увеличеніи кавалеріи. Уже Военное Министерство, сдѣлало подробный докладъ ЕГО ВИСОЧЕСТВУ, для организации втораго полка изъ четыре сотнь въ города Софій.

Докл. Анневъ: Искать тукъ-тамъ да възраза на г-на Полковника Котельникова. Най-напредъ ще кажа нѣщо относительно до тѣхъ нарѣченитѣ войски начальники, понеже съмъ ималъ честьта да бжда на

служба повече отъ двѣ години и отъ близо съмъ наблюдавалъ тѣхнитѣ дѣла и обязанности. Азъ казахъ и по напредъ, че тѣ съвършено имать други работи, освѣнъ да председателствувать презъ врѣмето на наборитѣ. Колкото за онѣзи работи и закони, които наброи г-нъ Полковникъ, и които войскитѣ начальники разбирали, азъ ви увѣрявамъ, че нито ги знаятъ, нито идея даже имать за тѣхъ; за това и азъ съмъ дохождалъ често въ стѣлкновение съ тѣхъ, че тѣ или игнорирать или никакъ не разбирають законитѣ на страната. Азъ казахъ, че списъцигѣ се съставлявають отъ окр. управители и окол. начальники. Азъ разбирамъ, ако имъ се даде значение, както въ Германия и както въ послѣдно време въ Франция, но тукъ се изисква организация нова. Тов разбирамъ. Напр. въ Германия тази обязанность исполнявають фелдфебелигѣ; тѣ сж хора, които разбирають своитѣ обязанности много добръ и не получавать такива грамадни заплати. А нашитѣ тукъ тѣхъ нарѣчени окръжни войски начальники, чакаль всичко на готово и прието отъ окръжнитѣ управители, да имъ съобщавать, че въ повѣреннитѣ имъ окръжи и околни сж станали еди кои измѣненія въ числото на запаситѣ, че толкозъ сж умрѣли и пр.; а когато дойдать наборитѣ, просто председателствувать въ коммисіитѣ. Така щото тази длѣжность азъ мисля, за да направимъ икономія, тѣхнитѣ длѣжности могатъ да се исполнявають много лѣсно и много добръ отъ самитѣ дружинни командиры, както въ 1879 г.; но въ случай, че тѣ сж претоварени съ много работи, то може да се командирова по единъ офицеринъ въ време на набора, което ще бжде по полѣзно и за самата работа, а не както до сега; за щото ако се върши тая работа, както до сега отъ окр. войски начальники, които не заслужавать нито високитѣ плати нито пакъ могатъ да исполнявають това, което имъ се налага, то и дѣлото ще страда и паритѣ сж хвърлени. Така щото, споредъ мене, тѣ сж излишни.

Пропузнахъ по-напредъ да кажа, че и това трѣба да бжде едно отъ желаніята на Събранието, че офицеритѣ, които сж Българи и които получавать плати като руски офицери, трѣба да се недопуска. Има такива, които въ 1877 год. сж се присѣдинили къмъ рускитѣ войски или като волни или кате дѣйствителни, и до днесъ получавать голѣми гати,

което е абсурдно, и за което г-нъ Ф. Мариновъ вече направи запитване още презъ Септемврий, но за съжаление и до днесъ не му се даде никакъвъ отговоръ. Така щото г-нъ Полковникъ, трѣба да направи распореджание, щото Българи офицери, да не получаватъ руски заплати, което зачерпюва патриотизма на единъ Българинъ офицеринъ.

Относително военнитѣ доктори, г-нъ Полковникъ каза, че обязанноститѣ имъ сж били по-голямъ, че тѣ, както и всѣки други войникъ били изложени на опасността: да загинватъ на бойното поле. Азъ, разбира се, не ще предполагамъ, че ще имаме война, най-сетнѣ съ кого ще се биешъ ние; но все таки може да се случи такова нѣщо, така щото, наистина, трѣбало би въ такъвъ случай да имъ се даде нѣщо повече; но тѣй, като ние не сме нѣкоя велика държава, която всѣки пжтъ да е изложена да прави борби, заради това, азъ това срѣдство за привлечение, и това сравнение ненамирамъ за умѣстно-никакъ. Като види человѣкъ каква е *de facto* работата на днешнитѣ военни доктори и като направи человѣкъ сравнение между работитѣ на гражданскитѣ и военнитѣ доктори, ще намѣри, че гражданскитѣ иматъ много по-голямъ работа. Напр. тѣ сж (военнитѣ) които посѣщаватъ околodoцитѣ. Когато единъ солдатинъ има легка болестъ, отива военния врачъ въ околodoка, преглѣдва го и си отива; а ако е сериозно боленъ, тѣ го испращатъ веднага въ гражданската болница; така щото гражданскитѣ лѣкари го лѣкуватъ, а не военнитѣ. Гражданскитѣ доктори, можемъ да кажемъ, че иматъ 200 % повече работа отъ колкото военнитѣ. А че щѣли послѣднитѣ да си загубятъ живота както солдатитѣ, това не е мотивъ, защото въ военно врѣме и гражданскитѣ доктори отиватъ на бойното поле. Така щото платитѣ имъ трѣба да се уравниятъ равномерно съ тия на гражданскитѣ доктори, които иматъ справедливата претенция да се поставятъ на равна нога съ военнитѣ. За това, или на гражданскитѣ да се повишатъ, или на военнитѣ да се понижатъ, — ако искаме да бждемъ справедливи.

Послѣ, и друго желание трѣба да искажемъ. Има около 30—40 офицери Българи, които днесъ се намиратъ въ Руссия и за които е желателно да се върнатъ чакъ по-скоро да дѣйствуватъ тукъ въ отечеството като офицери, отъ които трѣба да се очаква

полза. По този въпросъ имаме и приказъ. Азъ даже мисляхъ да направи едно запитване, но като неостава врѣме, ползувамъ се отъ случая да кажа, че тѣхното завръщание трѣба да стане чакъ по-скоро, толкощъ повече, че има приказъ, че българскитѣ офицери, които сж въ Руссия и сж свършили тамъ миссията си, тѣй да кажа, или практиката, която трѣбаше да направятъ тамъ.

Най-послѣ, желателно е още едно нѣщо, и то е, че числото на офицеритѣ не трѣба да се увеличава. Често съмъ ималъ честта да чета въ „Държавенъ Вѣстникъ“ за подобни работи. Подиръ закриванieto на Нар. Събрание, зимасъ, публикувано бѣ едно обявление, въ отговоръ на разнитѣ прошения, които сж били постѣпили отъ разни лица за зачисление въ българската армия; даде имъ се отговоръ тогава, чрезъ помѣнатото обявление, че вакантни мѣста нѣмало, и това всѣки единъ да смята като отговоръ. А слѣдъ два мѣсеца четохъ, че се назначаватъ сумми нови и ги прикомандируватъ: еди кой еди кадѣ си и пр. Разбира се, че отворени мѣста не е имало за това ги тикнаха като прикомандировани, за да получаватъ плати! Такива работи за напредъ не е желателно да ставатъ. Числото на офицеритѣ никакъ да се неувеличава, трѣба даже да се намали. Това искахъ да кажа въ отговоръ на г-на Полковника.

Ф. Мариновъ: Относително разнитѣ предложени и желания, които г-нъ Анневъ изрази, азъ нѣма да ги повтора, защото напълно сподѣлямъ неговитѣ възглѣдове. Ще кажа само нѣколко думи относително по въпроса за окръжнитѣ войнски началници. Г-нъ п. д. Военния М-ръ каза, че войнскитѣ началници у насъ трѣбало да иматъ извѣста специалностъ, за да изпълняватъ тази длѣжностъ; но азъ виждамъ това въ дѣйствителностъ да се практикува; его защо. Имамъ факти. Сегашни Разградскій войнски началникъ Гуджевъ, той е именно пуручикъ, който бѣще се подигналъ на по-високъ чинъ. Моля ви се, когато единъ Руски поручикъ той е Българинъ, а минува за руски, за да получава Русска плата може да изпълнява тази длѣжностъ, азъ вѣрвамъ, че и единъ български поручикъ би могълъ да изпълнява тази длѣжностъ, и съ каква полза за съкровището; съ една разлика отъ 6 — 700 фр. за българската хазна. 10,000 фр. даваме за единъ войн-

ски началникъ, когато тая длъжностъ може да се върши съ 3 или 4000 фр. Защо тогасъ, когато може така да се изпълнява, защо да се не извършва отъ единъ Българинъ офицеринъ, за да се икономисатъ доволно левчета?

Заради това поддържамъ и желая, а и самото Нар. Събрание да изрази същото желание, щото за бжджще да изпълняватъ тая длъжностъ български офицери. Само отъ това ще имаме една икономия около 80 — 90,000 лева. Ето моето желание, и желая, Нар. Събрание да обърне внимание и да постанови за това нѣщо.

Д. Грековъ: Г-да представители! Азъ искамъ нѣколко думи да кажъ по военния бюджетъ. Намъ се предлага да приемемъ 11 милионни за военний бюджетъ, и да остане този бюджетъ въ подробности да се опредѣли отъ военния Министиръ заедно съ М-кий Съвѣтъ, и като е желателно икономия въ този бюджетъ, комисията предлага нѣколко точки. Разумѣва се относително до въпроса, дали трѣба да се отпусне исканата сума изъ цѣло, безъ да се опредѣлятъ подробности за всѣка сума отдѣлно, загова нѣма никакво съмнѣние, че трѣба да го приемемъ и да вотираме суммата. Никой пакъ Нар. Събрание не го разисквало подробно, но го разглѣдало изобщо, и сѣкоги военний бюджетъ се приематъ изъ цѣло. Но желателно е тази практика да престане, и желателно е, народниятъ представители, както разискватъ другитъ бюджети, така да разглѣдатъ и военния бюджетъ.

Но сега казвамъ военния бюджетъ не може да се разглѣда подробно, защото и проекта не е приготвенъ. Представи се единъ проектъ въ такъвъ размѣръ, които нашитъ срѣдства не позволяватъ, и ний трѣба да приемемъ 11 милиона и да предоставимъ на военния М-ръ заедно съ М-ский Съвѣтъ да определятъ този бюджетъ въ подробности.

Сега ще кажъ нѣколко думи относително до мѣрkitъ, които предлага за разни съкращения комисията. На първо мѣсто комисията постави унищожение или прекратение на пригответелнитъ класове въ военното училище. Азъ г-да мисля, че всичкитъ г-да представители, които сж се заели много или малко съ този въпросъ, че сж се убѣдили, че пригответелнитъ класове на военното училище сж съвършено не само безполезни, но даже вредителни. Тѣзи, които

имать случай да чуютъ по отблизу, какво става въ тѣзи пригответелни курсове, нѣматъ пужда за подробно описание, какво става тамъ. Азъ мисля че ще имаме по добро офицерство, и че много по добръ то да изпълнява своитъ обязанности, и по добръ ще отговаря на своето звание, ако въ военното училище ще имаме само специални класове и да приемаме тамо момчета, които свършили наукитъ си въ нашитъ обикновени училища.

Колко може да се очаква отъ дѣца намерени и зети отъ улицата, безъ отхрапа, безъ въспитание, безъ семейство, и отъ тѣхъ ще правятъ офицери за българскитъ войски! Азъ мисля; че този системъ е погрѣшенъ и мисля, че Нар. Събрание добръ ще направи отъ сега да се прекъсне това нѣщо. Неказвамъ тѣзи дѣчица да ги исхвърлятъ на улицата; но М-рството и М-ски сѣвѣтъ да размислятъ да имъ намѣратъ други мѣста, или да се поддържатъ тази година, но да не приематъ дѣца повече въ пригответелнитъ класове и да престанатъ да съществуватъ колкото може по скоро.

Какво да каже човекъ за межовата школа? Тази межова школа е една отъ нещастнитъ идеи, които за зла честь твърдѣ бързо се осмъществиха отъ полковника Ремлингена, когато бѣше М-ръ на Вж-трѣпнитъ дѣла. Зеха се ученици, които нѣматъ ни какво приготвление, които не сж слѣдвали никаква наука и искатъ отъ тѣхъ да направятъ инженери, които да дойдатъ единъ день съ по много претензий отъ колкото съ познания. Межова школа и инженерска школа ще може да се отвори веднѣжъ; но до тогава трѣба нашитъ училища да успѣятъ твърдѣ много. Трѣба отъ нашитъ училища да излезатъ млади Българи съ силно приготвление, за да могатъ да слѣдватъ наукитъ и да добиятъ титла на инженери или межовникъ. Тука се създаде твърдѣ легко това училище, и азъ вѣрвамъ, че опитътъ нѣма да ме искара на лѣжа, ако кажъ, че отъ тѣзи ученици на межовата школа надѣждата е много малка да могатъ да бжджтъ полѣзници. Въобще азъ мисля, че училищата на една страна трѣба да върватъ постепенно и както при кѣща не може стреха да се построи предъ основитъ, така и не може да се направятъ висши училища преди да има други нужни училища. То ще друго яче каже, да правимъ стреха преди да направимъ здание което да

поддържа стрехата, трѣба да има основи и стѣни; и за туй да има хора съ висше образование, тѣ трѣба да сеползватъ предварително съ общо образование. Но това немогѣтъ да го получаватъ въ специални училища, а трѣба да има общо образователни училища, въ които да добиватъ основание, върху което ще се съзижда друго. За туй азъ мисля, че относително това Нар. Събрание нема да сбърка, ако на този часъ ще рѣши, не да се закрие тази межова школа веднага, защото има ученици, които не сѣ виновати за погрѣшките на другитѣ, но да се закрие постепенно, като не се приематъ ученици вече и да се закрие, щомъ излезатъ ученицитѣ, които се намиратъ въ нея.

Колкото за военнитѣ началници, азъ мисля, че по добръ този въпросъ да предоставимъ на М-рството, което да го разгѣда заедно съ М-рски Съвѣтъ, и ако този се убѣди, че трѣба да останатъ за напредъ, то нека останатъ.

Колкото за военнитѣ доктори, също казвамъ, ако има необходима нужда да имъ се оставатъ по голѣми платитѣ, нека останатъ; но ако могатъ да останатъ на равно съ платата на гражданскитѣ доктори, то по добръ да се направи това, защото нашия бюджетъ е претоваренъ и ний тази година при всичко, че доходитѣ сѣ се увеличили отъ миналата година, но и разносикитѣ сѣ се увеличили, тъй щото при всичкитѣ съкращения ще се намираме предъ единъ дефицитъ отъ близу 2 милиона франка.

Остава да кажа нѣколко думи за ротнитѣ командири. Въ нашата войска съ изключение на 2 или 3 случая нѣма нито единъ ротний командиръ извънъ помѣжду българскитѣ офицери, и всичкитѣ ротни се командуватъ отъ руски офицери. Нѣма съмнѣние, че всинца признаваме нуждата, че трѣбаше да бжде тъй, признаваме, че като новъ народъ нѣмахме приготвени хора и особено по военното вѣдомство, гдѣто се изисква специално образование и дисциплина. Ний ги нѣмахме и признаваме, и мисля, че народнитѣ представители сподѣлятъ моето мнѣние, че рускитѣ офицери направиха голѣми заслуги за насъ; ний много дължимъ на рускитѣ офицери; тии докараха нашитѣ войски до тази степенъ; но азъ мисля, за да има едно насърчаване на нашитѣ български офицери, за да можемъ да захванемъ да достигнеме оная цѣль, която Русия и

България желаятъ, да може да имаме една самостоятелна българска войска, която да стои на крака, то азъ мисля, че е врѣме да помислимъ да захванемъ да даваме ротни на нашитѣ български офицери. Азъ несподѣлямъ никакъ мнѣнието на нѣкои лица, че е преждеврѣменно, да се даватъ ротни на нашитѣ български офицери. Азъ се интересирахъ и събрахъ нѣкои свѣдѣния, и ми казаха, че въ всичкитѣ войски на офицери, които прослужиха 4—5 години, се дава да командиратъ ротни, ако не за друго, то за опитъ, дали може да командува ротата. Първитѣ произвѣдени у насъ въ България офицери сѣ отъ 1878 год., още когато бѣше Князь Дондуковъ — Корсаковъ, преди да пристигне НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Български Князь, се произведоха първитѣ наши български офицери; другитѣ, които последваха подиръ, сѣ отъ 5 $\frac{1}{2}$ години когато станаха офицери. Нѣмаше помежду тѣхъ толкосъ хора, на които да се повѣрятъ ротитѣ? Мнозина отъ тѣзи млади офицери като свършиха съ доста голѣмъ успѣхъ военното училище, постъпиха подиръ това въ разни специални военни училища въ Русия, и свършиха съ най-голѣмо отличие. Неужели неможе да се повѣрятъ на тѣзи хора ротни, и трѣбали да останатъ субалтерни офицери, и да чакатъ да имъ поблѣеятъ брадитѣ, и тогива да станатъ да добиятъ опитъ и ротни да могатъ да имъ се повѣрятъ. Азъ мисля, че хората ако и да сѣ млади, това е едно сръдство на сравнение, едно сръдство да се постараятъ да се отличатъ повече, и тѣ нѣма да измамятъ надѣждата, която възлагае на тѣхъ и ще оправдаятъ довѣрие на тѣхнитѣ началства. Колкото сѣ поопитни, колкото могатъ да сѣ по-слаби, толкосъ поголѣмо усердие и толкосъ по-голѣмо внимание и старание ще покажатъ, за да се покажатъ достойни на довѣрието, което имъ се показва. Врѣме е вече г-да, на нашитѣ Български офицери да покажемъ, че тѣ ще бждатъ еднажъ стъпена на тази войска и да вѣроватъ, че ще дойде единъ день, гдѣто ги чакатъ висока задача. Стига да мислятъ българскитѣ офицери, че ще бждатъ вѣчно подъ опекунството на офицери, които почитатъ и уважаватъ; но като сѣки чловѣкъ, които търси напредъкъ, той напредъкъ обича, ако той вѣрва, че има почетъ за напредъкъ му.

Азъ се радвамъ че г-нъ представител на Воен-

ното М-ство исповѣда и каза, че Военното М-ство се съгласи да тури по единъ ротни командиръ въ всѣка дружина. Но неможало да се съгласи да направи повече, и иска за това една военна причина. Ако схванахъ добръ, което каза г-на Полковникъ Котелниковъ, то причината състои въ слѣдующето: че резервитъ на нашитѣ дружини стигнали до 3000 души, а слѣдователно въ врѣме на войната, когато се събератъ на призивъ тѣзи дружини, ще състоятъ отъ 3000 души, и тѣ трѣба да бждатъ раздѣлени на 3 баталioni отъ по 1000 души; и слѣдователно на чело на сѣки баталionъ трѣба да се тури по единъ опитенъ офицеринъ, който да бжде способенъ да командира този баталionъ, и че тѣзи хора трѣба да се зематъ безъ друго отъ дружинитѣ, и за туй трѣбва да има покрайней мѣръ 3-ма руски ротни командири въ дружината, да могатъ тѣ тогава да командиратъ баталioni; българскитѣ офицери, понеже неможали да командиратъ 1000 души, трѣба само по единъ да назначаватъ въ дружинитѣ за ротни командири.

Азъ ще искамъ позволение да не се съгласи отнositелно до това нѣщо, и мисля, че ако ротнитѣ командири, които командуватъ днеска роти въ България, — въобще ако ги земемъ — не сж командували роти въ Русия и почти всички сж почнали да командуватъ роти най-напрѣдъ у насъ, и ако успѣмъ да добиятъ опитъ въ продължение на 1 — 2 — 3 години, защо да не се допусне, че и нашитѣ ротни командири, ако ги назначимъ отъ сега, ще бждатъ способни, да командуватъ 1000 души. Азъ нѣмамъ за това никакво съмнѣние.

Освѣнъ туй се каза: ако би да се окаже необходимо, да имаме за баталionни командири поопитни хора, и защо тѣхъ да ги не намѣримъ тамъ, гдѣто намираме обикновенно офицеритѣ?

И ако е това причина, то никой пжтъ не можемъ да дадемъ напредвание на нашитѣ офицери. Ще се назначатъ сега, както предлага г-нъ застъпника на Военния М-ръ, 24 ротни командири въ 24 дружини, т. е. по единъ на дружината. Кога ще се назначатъ и другитѣ 24? Ако приемемъ теорията на г-на Полковника Котелникова, то трѣба да чакаме още 4 — 5 години и тогава може да назначимъ другитѣ; трѣтитѣ подиръ далши 5 години, и 4-тѣ пакъ слѣдъ слѣдующитѣ 5 години. Споредъ тази

система да можемъ да достигнемъ, да бждатъ всичкитѣ ротни командири Българи, трѣба да се минатъ 20 години. Това нѣщо дали може да се приеме, и дали трѣба да се чакатъ 20 години? Отговоръ на този въпросъ? Азъ мисля, че г-нъ Полковникъ Котелниковъ ще го даде отрицателенъ и ще каже, че трѣба да се постараемъ, щото ротитѣ да се командуватъ отъ българскитѣ офицери въ много по-кратко време. Тука е мѣсто да спомена нѣколко думи и за нашитѣ млади офицери, които се испратиха въ Русия отъ една година насамъ. Въ Русия има мнозина отъ тѣхъ, които командуватъ роти, и азъ разбирамъ това нѣщо. Тии сж пратени да могатъ да получатъ опитъ, и опитенъ офицеръ става, когато му дадатъ лично да командуватъ. Тогава той се усвѣршенствува. Но ако въ Русии станаха ротни командири, които се проводиха, тамъ, защо това нѣщо да не може да стане въ нашитѣ войски, толкосъ повече, че и самитѣ наши войници ще спечелятъ много, защото тѣхнитѣ офицери ще могатъ да се сразумѣятъ съ тѣхъ по-понятно и ще познаватъ подобръ тѣхния характеръ. Защото нѣма съмнѣние, че членовѣтъ на единъ народъ се познаватъ подобръ, отъ колкото на другитѣ народи, колкото и близки да бждатъ единъ съ другъ. Азъ съмъ увѣренъ, че нѣма да направимъ погрѣшка, ако постоимъ, щото М-скій Съвѣтъ да настоя, да се назначатъ най-малко по 2-ма ротни командири въ всѣка дружина, така щото 48 ротни командири да бждатъ Българи. (Съгласие).

Съ това нѣщо, освенъ всичкитѣ сгоди, които изложихъ, ще се постигне безъ друго, и този авантажъ, който трѣба да имаме предъ видъ за дефицита, именно че ротни командири Българи получаватъ повече отъ $\frac{1}{2}$ подолу, почти $\frac{1}{3}$ отъ оная, която получаватъ Руситѣ, и слѣдователно и върху заплатитѣ ще се направи економия. Ще ми се каже, какво ни е грижа? Нали даваме 11 милиона и какво искаме нататъкъ? Но ако могатъ тѣзи 95000 лева, да се економисатъ, тѣ ще се употребятъ за полза на войскитѣ, и ако може да се постигне сжщата цѣль, защо да не направимъ сжщата економия? И тѣй г-да представители, безъ да губимъ повече врѣме, да гласуваме 11,000.000 лева, които се искатъ, като постановимъ въ сжщо врѣме, щото М-скій Съвѣтъ да распредѣли заедно съ Военния М-ръ

тѣзи 11 милиона лева, на подробенъ бюджетъ, като земе въ сѣщото врѣме и задължението предъ Нар. Събрание, да се турятъ тѣзи мѣрки въ дѣйствиѣ, които се препорѣчватъ отъ Нар. Събрание пменно: прекратяване на приемване на ученици въ пригитовителнитѣ класове на военното училище, и тѣхното уничтожение, когато тѣ минатъ, или М-скій Съвѣтъ, когато намѣри друга работа или да ги настани въ други училища.

Уничтожение на Межовавата Школа, като не се приематъ вече ученици и като се оставятъ само ония, които сж захванали да го свършатъ.

Колкото за доктори, да оставимъ на М-скій Съвѣтъ да го рѣши, и ако може да се намалатъ тѣхнитѣ плати или ако може да се уничтожатъ службитѣ на войнскитѣ началници, то да направи това. Но това е специаленъ въпросъ за компетентни хора, или които сж приготвени за това.

За ротнитѣ командири пакъ да напомнимъ безъ друго, щото въ всѣка една дружина да се туратъ поне по двама ротни командири Българи, и това да стане този часъ. И за да може да се повѣрятъ тѣзи роти на тѣхъ, то трѣба немедленно да се извикатъ нашитѣ млади офицери отъ Руссия, които подиръ нѣколко мѣсеци ще изпълняватъ 2-тѣ години своето обучение, и да се дадатъ на най-способнитѣ отъ тѣхъ по изборѣтъ на Военний М-ръ ротитѣ, които да командуватъ.

Тѣзи сж предложенията, които прави Коммисията, а азъ ги препорѣчвамъ горѣщо на Нар. Събрание, и моля да се приематъ, защото нѣма никакво съмнѣние, че Нар. Събрание трѣба да се погрижи и за войскитѣ, както и за другитѣ отрасли, и то трѣба да покаже грижа и за положението на българскитѣ офицери, които сж надѣжда на нашитѣ войски, и които ще бждатъ диреци, на които ще се установи тази войска.

Д-ръ Цачевъ: Г-да представители! Азъ искахъ да привлека вниманието на Военното М-ство върху единъ доста важенъ въпросъ. Той е именно, че нѣкои отъ солдатитѣ, като се развалятъ и ставатъ неспособни да служатъ въ войската, тѣзи солдати се испращатъ въ роднитѣ имъ градища или общини, като имъ се плащатъ само едни дневни пари; и освенъ това случи ми се да видя, г-да представители, двама такива солдати по неспособность и видохъ ги

съ дрѣхы твърдѣ кърпени. Това нѣщо направи едно голѣмо впечатление на сѣселянитѣ и това нѣщо става причина, щото нашитѣ младежи да оставатъ и изгубватъ ревността къмъ военната служба, желая да зная, дали г-нъ Военний М-ръ е предвидѣлъ погелѣма сумма, да се испращатъ тѣзи солдати съ кола или съ конѣ и да се неиспращатъ пѣшни, и съ различни дрѣхы, и да се неиспращатъ окърпени, защото това прави лошо впечатление на всичкитѣ млади, които съ въ военна служба. Азъ това го видехъ случайно и желая да зная, дали е такова нѣщо предвидѣно.

Намѣстникъ на Военния М-ръ Полковникъ Котельниковъ: Нужно замѣтитъ, что заплата для препасания нижнихъ чиновъ неусмотрѣни по существующимъ законамъ. По существующимъ законамъ отпускается $\frac{1}{3}$ вещей для солдатъ находящихся ся въ числѣ рядовыхъ. Такъ какъ 600 человекъ срѣднимъ числомъ находятъ ся въ 1 дружинѣ, то отпускаются 200 шинелей. Въ запасъ отходятъ 300 человекъ. Такъ что военное вѣдомство неможетъ сообразится съ обмундированіемъ всѣхъ ходящихъ въ запасъ нижнихъ чиновъ. И потому они должны отпавитися домою въ своихъ дрѣхахъ. По закону казенныя дрѣхы даются только тѣмъ, которые прослужили 3 года. Тѣ имѣютъ право получить казенныя дрѣхы при увольненіи. Второ, относительно увольненія нижнихъ чиновъ, то тѣмъ выдаются увольнительныя билеты, которые тѣ передаютъ окружному управителю или околийскому началнику, и если человекъ боленъ, то возлагается на гражданское начальство его отпавить домой, и въ бюджетѣ военномъ непредусмотрѣна никакая сумма.

Шивачовъ: Както виждаме поч. Коммисия искала нѣколко желанія, които Нар. Събрание трѣба да ги приеме. Единъ отъ г-да представителитѣ много краснорѣчиво и твърдѣ добръ доказа на предложенията, и моли да ги приеме Нар. Събрание, както и да приеме 11 милиона за военния бюджетъ изъ цѣло. При това се каза, че отъ начало на нашитѣ събрания билъ се приемалъ бюджетътъ изъ цѣло. Но колкото зная миналата година, при всичко че не сме направили много нѣща, то бюджета се прие по подробности, за това на какво основание се казва днеска да приемемъ 11 милиона, безъ да знаемъ за какво, и колко войска за тѣхъ ще има?

Български командири на ротите не, ще да има, освен ако да кажемъ, че тая дружина ще има български офицери по толковъ, и руски по толковъ. Само тогава ще имаме гаранция за всичките желания, които се искаха тука.

Защо да се искаже само едно желание отъ Нар. Събрание, като не знае дали ще се изпълняватъ тѣзи желания? Щѣли да се задѣжи М-рекии Съвѣтъ да ги изпълни. Защо не можахъ М-рскии Съвѣтъ да представи подробенъ бюджетъ, а просто иска 11 милиона да се отпуснатъ. А М-скии Съвѣтъ послѣ ще каже: обстоятелствата бѣха такива и такива, че не можахъ желанията на Народното Събрание да се изпълнятъ и пр. пр. Азъ се въздържахъ да се произнеса, но считамъ за нужно да напомня, всички тѣзи предложения сж много хубави, но азъ бих желалъ по крайнѣи мѣръ Нар. Събрание да изнамери срѣдства да се турятъ въ дѣйствиe.

Но другояче всички тѣзи желания изказани ще останатъ „гласъ вопиющаго въ пустинѣ“.

Докл. Анневъ: Въ допълнение думитѣ на г-на Грекова ще кажа, че ако нашитѣ справедливи желания ще се изпълнятъ и да се назначатъ 48 български ротни командири, ще стане съ това една економия отъ 190080 лева. И азъ вѣрвамъ, че предъ видъ на дефицита, който имаме въ бюджета, нѣма да се остави това безъ внимание отъ М-рекии Съвѣтъ и отъ г-нъ Военний М-ръ. Въ допълнение на думитѣ на г-на Филипа Маринова, имамъ да прибавя, че ако настоящитѣ воински началници ще се дигнатъ за напредъ, като се намѣстятъ съ други офицери, които да получаватъ платитѣ по нашия нормаленъ окладъ, което трѣба и да стане, — ще имаме отъ тамъ една економия отъ около 125,000 лева. Така, че само отъ тѣхъ ще се представи една економия отъ 400,000 лева.

Както имамъ по-напредъ честта да съобща: какъ би трѣбало за напредъ да стане организацията или реорганизацията на нашата войска, което ще стане въ границитѣ на тѣзи 11 милиона, които се отпускатъ, то взехъ за примѣръ други държави и именно държавицата Дания, наведохъ за примѣръ гдѣто числото на населението се равнява съ населението на нашата държава. Тамо има 30 саталиона пѣши и 16 ескадри кавалерия и желателно е, да се съблуди тази пропорция, която съществува прибли-

жително и въ всички добри организирани военни държави.

При това ще забѣлѣжа, че често има и економии въ дружинитѣ каси. Както знаете, за издържането на 900 драгуни Нар. Събрание непредвидѣ никакви сумми. Послѣ по предложението на Военното М-ство, въ Държавния Съвѣтъ стана рѣшение да се поддържатъ тѣзи 900 драгуни отъ остаткитѣ на М-та и преимущественно отъ остаткитѣ на бюджета на Военното М-рство, което и стана. Съ удоволствие се научавамъ, че организация на новъ конний полкъ ще се поддържа отъ економическитѣ сумми, и може да се расчита, че ще останатъ економии.

Въ послѣдната сесия, както помните г-да представители, бюджетарната коммисия бѣше изработила една таблица, въ която се опредѣли, какъ трѣба да бжде бждщиятъ нормаленъ окладъ за нашитѣ офицери, и Нар. Събрание се съгласи, че трѣба нѣщо да се повишатъ платитѣ имъ; и послѣ предъ видъ на това и Военний М-ръ бѣше на мнѣние да се повиши платата не само на тукашнитѣ офицери. За това не е лошо, ако Народното Събрание помисли да стане едно малко повишение на платитѣ на нашитѣ офицери на основание на помѣнатата таблица, която прие Нар. Събрание, и въ която се каза, че за бждщиятъ воененъ бюджетъ ще служи тя за основа при опредѣлението на всичкитѣ плати.

Предъ видъ на кжсото врѣме, не щѣ да се впускамъ въ други подробности, ще напомня само на г-на представителя на Военното М-ство, щото на българскитѣ офицери, които пристигватъ отъ Русия или отъ другагъ, колкото е възможно по-скоро да имъ се дава служба и да не става както лѣтостъ. Нѣкой бѣха свършили военната академия въ Русия съ твърдѣ добъръ успѣхъ, и като се върнаха тука, каза имъ се: нѣма вакантно мѣсто! Тѣзи офицери били вече въ дѣйствующа армия, и тукъ бѣха принудени да ходитъ по улицитѣ празни, защото нѣмало вакантно мѣсто за тѣхъ! Заради това желателно е, щото подобно нѣщо да се не случавя вече.

Слѣдъ като напомнихъ тѣзи нѣколко съкращения и желания, които изразяватъ народнитѣ представители по военното М-ство, надѣвамъ се, че то ще ги има предъ видъ, защото всичко е записано въ протоколитѣ на Нар. Събрание. Сега ще да прочета въкратцѣ тѣзи желания и предложения.

(Чете):

ПРЕДЛОЖЕНИЕ.

Военния бюджетъ остава за 1884 година 11 милиона, като се земе за основание многогодишния военния бюджетъ, предостава се право на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, Министерский Съвѣтъ заедно съ бъдещия Военный Министръ да направятъ съкращенията по тоя бюджетъ и да уредятъ съдържанието на военнотружачитѣ съ щатовеѣ по Военното Министерство отъ 1879 година.

Въ горѣизказаната кадра (11 милиона), въ съгласието съ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, М-рскій Съвѣтъ и Военный М-ръ могатъ да се правятъ нужни измѣненія по организацията на войската, като се земе предъ видъ пропорцията, която съобщихъ на Нар. Събрание, и която съществува въ другитѣ държави именно както въ Дания, която отговаря по населението си на нашата държава, т. е. 30 батальона срѣщу 16 ескадрона.

Предс.: Полагамъ на гласуване военния бюджетъ за 1884 год. да бъде отъ 11,000,000 франка. Ония г-да представители, които приематъ това предложение, както го чете г-нъ докладчикъ, да си дигнатъ ръката. (Болшинство). Прието.

Г. Геровъ: Азъ ще помоля Нар. Събрание, като добавление къмъ това, което се прие сега, да приеме и слѣдующитѣ предложения (чете):

Народното Събрание като приема предложението на Министерский Съвѣтъ, ще настои да се туратъ въ дѣйствиe слѣдующитѣ мѣрки.

- 1 Да се унищожатъ приготвителнитѣ классове на Военното училище,
- 2 Да се унищожи Межовата школа;
- 3 Да се унищожи Фелдшерското училище,
- 4 Да се разгледа въ Министерский Съвѣтъ, ако има възможность да се унищожатъ мѣстата на воинскитѣ началници, и въ случай че тѣхното унищожение се укаже невъзможното да се намалатъ разноскаѣ, като се повѣржатъ тѣзи служби на Българе офицери.

5) Да се разгледа въ М-рскій Съвѣтъ и ако се окаже за възможно, да се сравнятъ заплатитѣ на военнитѣ доктори съ заплатата на гражданскитѣ.

6) Да се повѣратъ незабавно командуванието на 48 роти на български офицери, а именно по двѣ ро-

ти въ всѣка дружина. Съ тази цѣль да се повикатъ незабавно въ България българскитѣ офицери, които сж били испратени въ русекитѣ полкове.

Предс. Ив. Симеоновъ: Полагамъ на гласуване предложението, което направя г-нъ Грековъ, като добавление, съ което се изразяватъ желанія на Нар. Събрание. Г-да представители, които сж съгласни да се приематъ тѣзи предложения отъ г-на Грекова, да си дигнатъ ръката. (Болшинство). Прието.

Има още едно предложение отъ г-на Д-ра Цачева, което ще се прочете.

Д-ръ Цачевъ (чете): „Да се предвиди нужната сума въ военния бюджетъ за испращанне съ кола болнитѣ войници до роднитѣ имъ мѣста“.

Защото то е голѣма причина, щото нашитѣ младѣжи, които постъпватъ въ военна служба, иматъ отвращение къмъ тая служба. (Съгласие).

Шивачовъ: Азъ мисля, че като се прие бюджета безъ никакви коментари, нѣма и какво да се говори. Той се прие; но азъ моля, да се прибавятъ на българскитѣ офицери по 300 лева и на солдатитѣ да се дава по 3 лева на мѣсецъ. На тѣхъ трѣба да се увеличи тая плата, защото има много бѣдни, които немогатъ да си купатъ тютюнъ. За това да се увеличи тая плата на 3 лева на солдатинъ и на офицеринъ по 300 лева.

Предс. Ив. Симеоновъ: Полагамъ на гласуване предложението, което прочете г-нъ Цачевъ, и които г-да представители го приематъ, да си дигнатъ ръката. (Болшинство). Прието. За 5 минути отидихъ.

(Послѣ распуска).

Предсѣдателъ: Г-да представители! Предп да еключимъ бюджета за разноскаѣ, има едно предложение отъ г. М-ра на Вътрѣшнитѣ Дѣла.

Шивачовъ: И азъ направихъ едно предложение, което моля да се гласоподава; именно да се увеличи платата, както на офицеритѣ, така и на солдатитѣ.

Предсѣдателъ: Г-да представители! Има отношение отъ М-вото на Вътрѣшнитѣ Дѣла, подъ № 8063, съ слѣдующето съдържание: да се разгледа прошенито на Мехмедъ Али ага, който моли за една пожизнена пенсия; тъй като НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО закри Държавний Съвѣтъ, той желае да се оттегли въ приватенъ животъ и моли Нар. Събрание, да му отпусне една таквазъ пенсия предъ

видъ на заслугитѣ, които е направилъ по отечество ни.

Ив. Симеоновъ: Г-да представители! Ползувамъ се отъ случая да обърна вашето внимание на този Мехмедъ Али, който е много заслужилъ въ времето на турското владичество преди и послѣ войната. Той е твърдѣ спомогналъ на България. Има мнозина, които е отървалъ отъ затворъ, на които е снемалъ жѣлезата и ги е испущалъ. Такива фактове има много, особено ги знайтъ опѣзи, които сж живѣли въ Русчукъ въ времето на турското владичество, много Русчушки граждани: Българи, Гърци и Евреи сж признателни на този човѣкъ. За това моля г-да представителитѣ, като имамъ предъ видъ добритѣ дѣла да поменатия Мехмедъ Али, да му се отпусне пожизнена пенсия 5,000 лева на годината, за да може да се пренемава. Да не ви се вижда пенсията отъ 5,000 л. много. Този човѣкъ най-сетнѣ нѣма да живѣе много. Да се похарчатъ 10,000 лева, това не е нищо. А да му се даде по-долна сума, не ще му стига за препитаване, ако и да живѣе икономически. За това азъ моля Нар. Събрание, да му даде 5,000 лева пенсия.

М-ръ Цанковъ: Това прошение азъ внесохъ въ Нар. Събрание и го препоръчихъ, защото съмъ единъ отъ очевидцитѣ, който познавамъ дѣлата му въ турско врѣме. Живѣхъ въ Русчукъ 10—15 год. и познавамъ неговитѣ дѣла. Той бѣше справедливъ човѣкъ, както за мюсюлманитѣ, така и за християнитѣ. За това заслужва, да му се отпусне предложената отъ г. Ив Симеоновъ пенсия.

Дуковъ: Никой не отказва това, което чухме отъ г. Иваница Симеоновъ, ако и да не познаваме този човѣкъ по-отблизо. Неговитѣ дѣла, които е направилъ въ Русчукъ, го препоръчватъ твърдѣ много. Той е правилъ голѣми благодарѣния въ Русчукъ, както и на хора, които сж били затварани; и трѣбва да му се отпусне таквазъ една пенсия. Но азъ предлагамъ, да му се отпусне пенсия, както се отпуснахъ на поборницитѣ. Този човѣкъ вѣрвамъ, ще остане благодаренъ и отъ нея, като види, че съ туй му изразяваме нашата благодарностъ. За туй азъ предлагамъ намѣсто 5,000, да му се дадатъ 3,000 лева.

Анневъ: Азъ съмъ на мнѣние, да му се дадатъ 3,600 лева, тъкмо по 300 л. на мѣсець.

М-ръ Икономовъ: Истина трѣбва да се направи нѣщо на този човѣкъ, защото е направилъ много-

добрини въ Русчукъ. Но когато правимъ добрини, да ги правимъ въ предѣлитѣ на нашата възможностъ. За това да не се надмниватъ крайнитѣ предѣли, които сж станали обикновени въ Н. Събрание. До сега отпускахме по 3,000 лева; да не надмниваме тѣзи пари.

Предсѣдателъ: Полагамъ на гласоподаване предложението на г. Ив. Симеоновъ и ако не се приеме, тогазъ ще положи предложението на г. Дукова. Който приема да се отпуснатъ на Мехмедъ-Али-ага 5,000 лева годишна пенсия, да си дигне ржката. (Множество). Тогава, който приема предложението на г. Дукова за 3,000 лева да си дигне ржката. (Болшинство).

Марко Велевъ: Сжщо има единъ старецъ български поборникъ. (Гласове: послѣ!) Той е дохождалъ 20—30 пкти въ София и е голѣмъ поборникъ на бѣлоградчийската околия.

Предсѣдателъ: Има ли още прошения? (Гласове: Има). Ще дойде време за прошенията да ги четемъ.

Шивачовъ: Азъ моля г. Предсѣдателя да турне на гласоподаване понапредъ моето предложение. Азъ предлагамъ, да се увеличи платата на офицеритѣ съ 300 л. на годината; а на солдатитѣ съ по 3 лева на мѣсець.

М-ръ Цанковъ: Азъ мисля, че Н. Събрание рѣши въпроса, че платитѣ, които сжществуватъ, ще се направятъ както платитѣ за 80 години. Министерски Съвѣтъ ще направи, което е потребно. Ако приемете сега таквоязъ предложение ще направите единъ хаосъ.

Шивачовъ: За офицеритѣ най-сетнѣ може да остане, но за солдатитѣ настоявамъ, да се прибави по 3 лева на мѣсець.

Грековъ: Когато прави човѣкъ едно предложение въ Н. Събрание, трѣба да помисли, да ли е възможно това, което се предлага. Г. Шивачовъ предлага, да се умножи платата на офицеритѣ съ 300 лева на година, а на солдатитѣ по 3 лева на мѣсець. Г-да, туй струва единъ милионъ лева за една година! Ако погледнемъ бюджета, трѣба се попитаме, отъ дѣ ще земемъ тѣзи пари. Да извади г. Шивачовъ единъ мил. изъ джеба си и да каже: ето ви милионъ тогава добръ, може да имъ дадемъ.

Шивачовъ: Г. Грековъ ни разказва, колко е мжчно било за единъ мил., а по-напредъ много ле-

сно казваше за 1 милионъ. (Грековъ: То е за сж-щата войска). Съ туй азъ искамъ, да се улеснятъ онѣзи солдати, които не сж въ състояние да си удовлетворятъ най-елементарнитѣ нужди. Освѣтъ това за 11-тѣхъ мил. бѣше щедъръ, а сега се бои за 1 мил. Ако иска г. Грековъ да защитава хазната, трѣбаше при подробноститѣ, дѣто можѣше да се спечели по-вече отъ 1 милионъ.

Предсѣдателъ: Ще помоля г. Шивачовъ, да се съобрази съ правилника относително туй предложение; именно да ли се поддържа отъ достатъчно представители. Но азъ мисля, че той нѣма друго намѣрение, освѣтъ да бави Н. Събрание. Който поддържа това предложение, да си дигне ржката. (Двама дигатъ).

Докл. Анневъ: Преди да пристѣпимъ къмъ разглежданieto на бюджета за-доходитѣ на княжество-то, имамъ да добавя отъ страна на столичнитѣ чиновници, които молятъ, да имъ се предвиди 10 или 20 % квартирни. Това е твърдѣ справедливо предъ видъ на скжпотията, която владѣе въ столицата, и азъ моля, да се земе въ внимание това тѣхно справедливо желание. Да имъ отетжнимъ 20, 15, най-сетнѣ и 10 %, колкото Н. Събрание благоизволи.

Предсѣдателъ: Тукъ се представя отъ М-ра на Правосѣдието сжщото предложение.

М-ръ Цанковъ: Г-да! Чиновницитѣ, ако се оплакватъ за заплатата, тѣ трѣба да се отнесатъ предварително до М-вото и трѣбаше да го извѣстятъ за туй нѣщо и да кажатъ, че нѣма да служатъ по-доле отъ това, за да знае М-вото. Това обаче не сж направили и азъ моля да се отхвърли тѣхното прошение.

М-ръ Начовичъ: Н. Събрание може да направи каквото обича. За опредѣление на туй, което казва г. Цанковъ, азъ ще кажа, че получихъ отъ чиновницитѣ по М-вото на Финанситѣ и смѣтната палата тѣзи прошения, които дадохъ на г. Анневъ, да ги представи на Н. Събрание, по-случай на гласоподаването на бюджета. И азъ мисля, че Н. Събрание, ще се покаже справедливо, като отпусне на служащитѣ въ столицата едно-увеличение на заплатата, понеже бждете уверени че тѣ плащатъ $\frac{1}{2}$ отъ заплатата си за квартира, когато на друго мѣсто, въ другитѣ градища такава скжпотия нѣма.

М-ръ Стоиловъ: Каза се, че има таквозъ про-

шение и отъ чиновницитѣ на М-вото на Правосѣдието. И за тѣхно оправдание ще кажа, че се отнесоха до мене, най-първо ми подадоха прошениято си и молиха, да го представи на Н. Събрание.

Предсѣдателъ: Що туря на гласоподаване тѣзи прошения.

Дуковъ: Като се гласува таквозъ едно предложение, азъ искамъ да зная, прави ли се разлика между онѣзи, които иматъ кжща, или не. И да ли на всичкитѣ еднакво се плащатъ квартирни? Върху туй да се освѣтлимъ по-напредъ. (Смѣхъ).

М-ръ Начовичъ: Чиновницитѣ, които иматъ свои кжщи сж може би 5, 6 души и да се прави за тѣхъ исклучение въ единъ законъ, не го намирамъ за умѣстно. Накъ повтарямъ да кажа, че служащитѣ въ столицата, особено които получаватъ малко заплата, страдатъ отъ скжпотията, и особено отъ огромнитѣ цѣни на киритѣ. За туй азъ моля Н. Събрание, да благоволи да отпусне за тия чиновници една сума за квартирни, защото не може да се сравни тукашии животъ и тукашнитѣ кжщи съ живота и кжщитѣ изъ другитѣ български градове. Ще ви приведа единъ примѣръ: За помѣщенieto на банката въ Русчукъ искаха 50 наполеона, а тука се плаща 8000 лева; отъ туй виждате, какви сж столичнитѣ кирии и какви въшнитѣ. За това моля Н. Събрание, да опредѣли понѣ по 15 % за квартирни на служащитѣ, които получаватъ жалование отъ една опредѣлена сума на долу, сиречъ отъ 5—6 хиляди лева на долу.

М-ръ Цанковъ: Колкото за кирия, то именно тѣзи, които иматъ много пари, подигатъ киритѣ. Ако дадемъ на чиновницитѣ още по-вече пари, киритѣ ще станатъ още по-скжпи. За това моля Н. Събрание, да не го приеме.

Предсѣдателъ: Полагамъ на гласоподаване въпроса за отпущание 15 % на столичнитѣ чиновници за квартирни и моля Н. Събрание, да се произнесе; който приема, да си дигне ржката. (8 души дигатъ). Ще рече Н. Събрание отхвърля това предложение.

Списаревски: Предложението на г. М-ра Начовича се отхвърли, а чиновницитѣ, които сж дали заявлението искатъ 10 %:

Предсѣдателъ: Ако обича г. Списаревски, азъ и него ще туря на гласоподаване. Които приема да се отпуснатъ 10 % квартирни на столичнитѣ

чиновници, да си дигне ржката. (Меншество). Н. Събрание отхвърля и туй предложение.

Докл. Анневъ (чете):

Бюджетопроектъ за доходитѣ на княжеството.

Този бюджетопроектъ сж получили всички и вървамъ да сте го прочели. За това предлагамъ, да го приемемъ еп вѣс. Всичката сума е 31,991,300; дали да се чете или не? (Гласове: Това е все едно).

М-ръ Начовичъ: Отъ като се е направилъ бюджета, станали сж нѣкои измѣнения по слѣдствие на гласоподаванията отъ самото Н. Събрание, азъ ще ви извѣсти за тѣхъ. Първо за митницата 5,500,000 вѣтето 4,700,000.

За извършване актове и други подобни турено е 416,000 л. Но това е турено тѣсакъ, когато се зимаше 4% а сега Н. Събрание рѣши, да бжде по 2% и туй трѣба да се предвиди 250,000 л.

Ф. Мариновъ: Лъже се г-нъ М-ръ, ако мисли, че ще се намалятъ доходитѣ по тая частъ; напротивъ, ще се увеличатъ, защото е по ефтино.

М-ръ Начовичъ: Може би да е тѣй, но аритметиката е достъпна за всѣкиго. Когато искатъ за актоветѣ по-напредъ бѣше 4%, а сега на половина, то и дохода трѣба да се тури на половина, догдѣто се докаже фактически, че намалението на таксата пѣма да намали дохода; ако се угодѣмъ, т е разбира се, още по добръ. Но въ единъ бюджетъ предя да се турне една цифра като доходъ, неможе безъ да се взематъ въ внимание доходитѣ, които постѣпватъ дѣйствително.

Мариновъ: Щомъ се прне това предложение за домашнитѣ актове, доходитѣ ще бждатъ по-голямъ, защото до сега едвамъ $\frac{1}{4}$ сж си зели атове, а никакъ не всичкитѣ онѣзи, които сж купували пмоти отъ освобождението на насамъ.

Бобчевъ: И азъ ще потвърди думитѣ на Ф. Маринова, че този доходъ ще бжде по-голямъ.

Шивачовъ: Азъ имахъ честта преди нѣколко заседания да моля М-ра на Финанситѣ, да заповѣда да стане по скоро описъ на всичкитѣ имущества, които плащатъ емлякъ. Както знаете има вече около 6 години, отъ какъ сме се освободили и пѣмаме никакво оцѣнение. Тѣзи имущества по-вече отъ тѣхъ или исклучително всички плащатъ на осно-

вание на старитѣ турски мазбари. И въ пѣкон села и градове, операвдаватъ се хората. Едичъ плаща 5, а другъ въ сравнение съ сѣщото имущество плаща двойно и тройно. За това ще моля Н. Събрание, като гласува приходния бюджетъ, не намѣрва ли за нужно да постанови, да стане ново оцѣнение на сичкитѣ имущества. Щомъ има възможность, да се поправи тази работа, Н. Събрание е единствено компетентно, което може да помогне на населението. Ако е само да гласуваме разни работи, то е друго. Но трѣба да помогнемъ на населението въ това, отъ което страда?

(Дуковъ: Това щѣ дойде на днѣвентъ редъ, когато е въпросъ за бюджета.

Анневъ: И азъ се присѣдинявамъ къмъ мнѣнието на г. Маринова, че колкото кждѣ по вече ще има доходъ, и едва ли $\frac{1}{4}$ частъ отъ тѣзи които сж купили недвижими имущества сж извадили крепостен актъ.

Предсѣдателъ: Моля г-на М-ра на Финанситѣ, да обяви на Н. Събрание настоява ли да се намали?

М-ръ Начовичъ: Азъ не настоявамъ, но не може да се гласува туй нѣщо, защото можете ли да гласувате, че ще влѣзнатъ толковъ паръ? Разбирамъ, отъ прямитѣ даждии, отъ десѣтъкъ, отъ овци и пр.

Предсѣдателъ: Нищо не може да се гласува най-сетѣ. А ако измратъ овцетѣ, кой ще даде даждията за тѣхъ?

М-ръ Начовичъ: Ако измратъ овцетѣ, то е въспреденъ случай, който не може да се вземе въ съображение, но въпроса, който ни занимава, е съвсѣмъ друго, и азъ постоянноствамъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание да остане 716 500 лева, при всичко, че се намали отъ 4 на 2%. Който приематъ да остане тази сума, да си дигнатъ ржката. (Вишегласе).

М-ръ Начовичъ: Послѣ има доходъ 850,000 л. отъ еноринтѣ. Вие турихте въ расходния бюджетъ тази сума за свѣщеницитѣ, тя ще се даде взаимнообразно и ще се вземе назадъ въ съкровището отъ самитѣ енории. За туй въ VII глава на бюджета на М-ството на Вѣнни. работи и пѣновѣданията се тури доходъ отъ еноринтѣ.

Предсѣдателъ: Който приема, да се више въ глава VII на бюджета на М-ството на Вѣнни. Дѣла, като доходъ отъ еноринтѣ 850,000 лева, да си дигне ржката. (Вишегласе).

М-ръ Начовичъ : Друго измѣненіе нѣма. Всичкия доходъ 33,024,800 лева, и остава единъ дефицитъ отъ 1,244,309 лева.

Анневъ : Споредъ мене, расходитѣ сж тѣй на всеко М-рство отдѣлно: М-ството на нар. просвѣщ. 2,115,994 лева. Външн. Дѣла и Исповѣданията 2,170,823 лева. Управление по телеграфитѣ и поцитѣ 1,673,370 лева. М-рството на Общитѣ Сгради 3,405,089 лева. М-стерството на Правосъдието 1,951,870 лева. М-рството на Финанситѣ 6,315,892 лева. М-рството на Вжтреш. Дѣла 5,802,301 лева. М-рството на Войната 11,000,000 лева. И тѣй всичкия расходъ споредъ комисията излиза 33,191,300 лева. А прихода вѣзлиза на 31,991,300 лева и отъ еноритѣ приложено 850,000

Всичко 32,841,300.

Дефицитъ остава 1,594,039 лева. Умалява се съ 350,000 лева като плюсъ отъ митницитѣ.

Не зная, прие ли Нар. Събрание 350,000 лева отъ митницитѣ като доходъ? Ако е прието, тогава дефицита се намалява съ 350,000 лева и става 1,424,039.

М-ръ Начовичъ : Още 166,500 лева да се прибавятъ.

Предсѣдателъ : Тогава дефиц. става 1,244,039.

Батановски : Г-да представители! Всичкитѣ народи, които живѣятъ въ българското княжество, плащатъ разни данѣци. Слѣдователно, който има овци и кози плаща бегликъ, който има нива, ливада, дюкянъ или кжща, плаща емлякъ, иджаръ и десятъкъ, а който е търговецъ плаща теметуатъ. Г-да чиновницитѣ, които толкова огромни заплати получаватъ, до сега не сж плащали нито една пара. За всичкия народъ има законъ, за чиновницитѣ нѣма. Каква е тази правда да получава 5 — 6000 лева и да не плаща нищо. За това да рѣши Нар. Събрание, щото чиновницитѣ да плащатъ 3% теметуатъ.

М-ръ Цанковъ : Г-нъ Батановски има право, че трѣба да се налага и на овѣзи хора данѣкъ, които не даватъ сега. На първо мѣсто стоятъ търговцитѣ, адвокатитѣ и чиновницитѣ; но за тѣхъ гледайте какавъ е закона. Той се казва „законъ за патентъ“, и този законъ турското царство се мжял много пхти да го направи и тури въ дѣйствиe, но не можѣ да го направи, защото споредъ капитулациитѣ, които сжществуватъ, не се съгласиха чуждитѣ държави. Въ турското царство едва тази година се позволи

да има законъ за патентъ. И Европейцитѣ позволиха това, защото този приходъ ше го зиматъ за данѣка, който има да дава турското правителство на Европейцитѣ. Нашата държава е особено нѣщо. Наистина и у насъ има капитулации; но правителството не се заело за тази работа, защото мислѣше, че нѣма да се съгласятъ европейскитѣ държави; но до годниа вѣрвамъ, че ше се съгласятъ, ше се представи единъ законъ за патентъ и тогава ше влѣзне предложението на г-на Батановски вжтрѣ. Сега да се подига този въпросъ, е мжчно и трѣба да се остави за послѣ. Това прѣдложение да го оставимъ за да влѣзне въ онзи законъ. Адвокатитѣ ше влѣзнатъ въ този законъ, докторитѣ, чиновницитѣ и други такива занаятчи.

Бошнаковъ : Азъ искамъ да спомѣна само, че чиновницитѣ нѣматъ недвижими имущества. Чиновника нѣма никакъвъ приходъ, той ожида само на една заплата, отъ която прехранва семейството си и глѣда да остави нѣщо на страна за спокойствие въ стари години. (Единъ гласъ: Бошъ лафъ).

Шивачовъ : Азъ мисля, че предложението на г. Батановски не е нѣщо, което изисква особенъ законъ. Самата дума „теметуатъ“, съответствува на това. Въпроса е сега, да ли трѣба да се наложи този данѣкъ или не, и азъ мисля, че г-нъ М-ръ на Финанситѣ ше отговори въ този смисълъ, че самата дума теметуатъ е тази, която желае г-нъ Батановски. Той е единъ установенъ данѣкъ. Както напр. плащатъ търговцитѣ, така трѣба и чиновницитѣ. Тука особено нѣщо нѣма. Тѣзи г-да, които сж противъ това, азъ би желалъ да чуя тѣхното мнѣние. Ше плащатъ адвокатитѣ, ше плащатъ докторитѣ, ше плащатъ и чиновницитѣ. Това предложение на г-на Батановски е умѣстно. И като се произнесемъ, тогазъ да туримъ тази цифра тукъ.

М. Велевъ : Това, което каза г. Батановски, си има мѣстото, защото тѣзи г-да чиновници сж свободни и иматъ по 3 чифта обуца на краката си, а не сж като нашитѣ чяда голи, боси. (Тропание, шумъ. Предсѣдателъ, звъни: Г. Велевъ ви се отдалечавате отъ предмета). Тѣзи г-да трѣба да плащатъ, защото нѣма никаква полза отъ тѣхъ правителството, и зиматъ отъ нашия гърбъ. Ние г-да даваме данѣкъ, емлякъ и пр. А тѣ не даватъ нищо, заради това и азъ искамъ, тогазъ да не се броятъ сви-

нитѣ и овцѣтѣ. Не единѣ да дава, а другѣ да бжде свободенѣ. Има тукѣ емлякъ, десѣтъкъ, свиноброй и пр. Чиновника казва, че е български гражданинѣ, а когато дойде, да даватѣ пари въ държавната каса, не даватѣ (Гласове: Знаемѣ). За това искаме и свинитѣ и овцѣтѣ да бждатѣ свободни. (Смѣхъ).

Предсѣдатель Какво предлага г-нѣ Марко Велевъ?

М. Велевъ: Свинѣе и овце да се не броятѣ отъ днесѣ за напредѣ.

Предсѣдатель: Вия сте депутатѣ и трѣба да говоритѣ точно. Какво предлагате? Дали да се уничтожи беглика и серчимѣ?

М. Велевъ: Да.

Предсѣдатель: М. Велевъ предлага, да се унищожи беглика и серчимѣ. Има ли пѣкой да сподѣля мнѣнието му?

Бобчевъ: Н трѣба таквозѣ нѣщо да се писва въ протоколитѣ, за смѣхъ.

М. Велевъ: Азѣ настоявамѣ, да се гласува.

Предсѣдатель: Който приема споредѣ предложението на г-на Марка Велева, да се унищожи беглика и серчимѣ, да си дигне ржката. (Само М. Велевъ дига).

Батановски: Всѣки чиновникѣ, които се ползува съ жалование отъ държавното съкровище, да плаща по 3%.

Анневъ: Азѣ мисля, че трѣба по-напредѣ да се произнесемѣ окончателно върху бюджета. (Гласове: То се знае). И послѣ може да се допуснатѣ други разисквания.

Предсѣдатель: Азѣ мисля, че предложението на г-на Батановски се отнася къмѣ бюджета, защото той предлага новѣ приходѣ, а понеже има единѣ дефицитѣ, най-сетнѣ Нар. Събрание трѣба да се заемѣ съ този въпросѣ. Ще ли го приеме или не, то е другѣ въпросѣ.

Д. Буровъ. Азѣ би се съгласилѣ съ г-на Батановски и Марка Велева, и миналата година и азѣ бѣхъ на това мнѣние, да се наложи данѣкъ на чиновницѣтѣ. Но не сѣ само тѣ; тукѣ има хора търговци, които работитѣ въ княжеството, и никакѣ не плащатѣ данѣкъ. Това пѣщо безѣ законѣ не може да стане. Най-сетнѣ М-ството трѣба да направи законѣ за описване имуществата и т. п. т. Когато се

описне теметуатѣтѣ, тогава не само чиновницѣтѣ ще се обложатѣ съ данѣкъ, но и търговцитѣ и други.

Предсѣдатель: Който приема да се наложи исключительно на чиновницѣтѣ данѣкъ по 3%, споредѣ предложението на г-на Батановски, да си дигне ржката. (Батановски и Марко Велевъ дигатѣ).

Шивачовъ: Азѣ не правя предложение, а просто обръщамѣ вниманието на г-на М-ра на Финанситѣ, че теметуата, който е узаконенѣ вече, трѣба да се наложи и на ония лица, които се ползватѣ отъ имущества. (Гласове: Въпроса е свършенѣ). Теметуата е полза, която получа държавното съкровище отъ извѣстни лица. Ако той има недвижимо имущество, плаща емлякъ, ако го дава съ кирия, плаща иджарѣ, ако е земледѣлецѣ плаща десѣтъкъ, ако има овце, плаща бегликѣ. . .

Предсѣдатель: (Прекъсва го). Въпроса е върху бюджета, а този въпросѣ, който подигате вие, е вече рѣшенѣ. Това, което хортувате вие сега, говори го г-нѣ Батановски. и Нар. Събрание се произнесе. Азѣ нѣма да позволя, да се върщате върху рѣшенѣ въпросѣ.

Шивачовъ: Щомѣ не се позволява да говорѣ. . .

Предсѣдатель: Върху рѣшени въпроси правилника не дава право.

Шивачовъ: Тогава да рѣшимѣ, че ще мълчимѣ.

Предсѣдатель: Все ти хортуванѣ; защото си рѣшилѣ да мълчишѣ.

Докладч. Анневъ: Всичко разходѣ 33,191,300

Приходѣ 32,841,300

Остава дефицитѣ лева 1.244,036

М-ръ Начовичъ: Азѣ ще обърна вниманието на г-да претставитѣлитѣ върху туй обстоятелство, че на дѣло ако и да се увеличиха нѣкой разноси, ние нѣмаме никакѣвъ дефицитѣ тази година, напротивѣ имаме даже излишѣкъ отъ 4—400,000 лева. Ако имаме дефицитѣ, то е само за това, защото ще плащаме първата рата на нашия дълѣкъ за окупационнитѣ разноси. Това е добърѣ знакѣ, който трѣба всячки да ни възрадва и именно че Нар. Събрание докара равновѣсие въ бюджета, безѣ да налага нови даждия, че бюджетѣ безѣ нови даждия показва излишѣкъ. Но като имаме дълѣкъ, трѣба да го платимѣ, и отъ него се образува дефицита, който възлиза на 1,244,039 лева. За покриванieto на този дефицитѣ, азѣ съмѣ предвидѣлѣ слѣдующия

способъ: Азъ го направихъ отъ туй съобречение, че трѣба всичкиѣ граждани да носятъ по-малко отъ този товаръ, а именно емляка да се увеличи 1 на 1,000-тѣхъ. (Гласове: Това е невъзможно). Послѣ да се увечни дажднето на козитѣ съ 10 стотинки, беглика на овцитѣ съ 5 стотинки. (Списаревски: Не е възможно). Добрѣ. Тогава г. Списаревски да предложи друго нѣщо. (Списаревски: Да остане както си е). Възможно ли е да си остане както си е? Възможно ли е да каже човѣкъ: тази година ще похарча 5,000 лева, и за това имамъ 4,000 лева. Вие гласувахте 34 милиона разноси а доходъ има само 33 милиона какъ ще се покрѣнятъ тѣзи разноси? За това да се приеме моето предложение, чрезъ което се покриватъ пуждитѣ 1,265,000 лева. Чрезъ него всичкиѣ граждани носятъ товара на този дефицитъ.

Д. Буровъ: Дѣйствително азъ виждамъ, че този дефицитъ ние трѣба да го покрѣмъ; но не трѣба да забравяме, че вотирахме за свѣщеницитѣ една сума отъ 850,000 лева, която е взаимобразна. Тя ще се расхвърли на населението. Послѣ вотирахме на всѣки човѣкъ отъ 21 — 55 години по 11 лева за пжтна повинность. А най послѣ трѣба да не забравиме, че и за Окр. Свѣти данѣка ще се расхвърли по населението на всѣка фамилия по 10 — 15 лева, новъ данѣкъ. Тѣзи 3 даждия сж нови. Най свѣтѣ какво ще каже, че единъ сиромаха които плаща емлякъ и пр. 8 лева въ годишната, да плаща и за свѣщеници и незная какво още 12 лева. Нека се покрѣе дефицита отъ недоборитѣ. Самъ некамъ да обърна вниманието на г. М-ра, че въ закона за пжтната повинность стои отъ 21 — 50 год; а сега Н. Събрание рѣши до 55 години, така щото отъ тамъ може нѣколко хиляди лева да излѣзжтъ. (Гласове: Слаба работа). И другитѣ да се покрѣятъ отъ недоборитѣ.

М-ръ Начовичъ: Азъ ще обърна вниманието на Нар. Събрание върху предложението на г-на Бурова. Вие знаете, че предстоятъ голѣми държавни разноси да се правятъ, като напр. да се строятъ желѣзници, а други да се откупватъ. Ние ще бъдемъ принудени г-да, ако не тази година, то до година да се отнесемъ за заемъ въ Европа. Ако покриваме дефицита си съ недоборитѣ си, ние нѣма да се порячаме и нѣма да намѣримъ въ заемъ пари съ

добри условия, защото малко довѣрие ще вдѣхнатъ отъ тоя редъ мѣрки; ние ще покажемъ, че населението не търпи никакво увеличение на даждията, колкото то и да бжде малко, и когато държавнитѣ пужди сж дѣйствителни, и че не представляваме никаква гаранция за редовното плащане лихвитѣ на суммитѣ, които би ни заели. А това на дѣло не е истина, защото населението е готово да прави възможнитѣ жертви за дѣйствителнитѣ пужди на отечеството. Вие за това трѣба да се оставите отъ досегашния системъ, да се покриватъ дефицититѣ отъ недоборитѣ, и да приемете моето предложение, което е справедливо, леко и въ полза на държавния кредитъ. И наистина какво значи за самоплатеца 5 стотинки на овца, 10 ст. на свиня и на овца? До година, когато се въведе патентното даждие, когато се оцѣнятъ на ново имуществата, азъ вѣрвамъ, че не ще има дефицитъ; само за тази година да се изнамѣри срѣдство да се покрѣе дефицита, като се заварди частъта на държавата. Азъ моля, да приемете моето предложение, тѣй като доводитѣ ми, сж за въ полза на кредита на държавата.

Грековъ: Азъ наистина сподѣлямъ мнѣнието на г-на Начовича, че трѣба да покриваме дефицита не всѣкога съ пари, които имаше отъ напредъ, но отъ дохода на годишната. Азъ едно нѣщо ще забѣлѣжа, което ще покаже несправедливостъта на мѣрката, която се предлага отъ г-на Начовича. Тукъ трѣба да се обърне внимание на едно нѣщо: У насъ едната частъ отъ населението е претоварено съ данѣкъ, и пр. онѣзи хора, които работятъ земя и иматъ овцѣ, и до нейдѣ онѣзи, които иматъ недвижими имущества. Но онѣзи, които нѣматъ, и които се занимаватъ исклучително съ търговия, не плащатъ нищо. Наистина у насъ търговията е значително малка, тя е малко развита, но не по-малко трѣба да се обърне вниманието на финансовото управление и къмъ тази страна, и азъ съмъ убѣденъ, че ако се зематъ мѣрки да се обложи равно и справедливо градското и търговското население, както селското, и тогава ще излѣзжтъ 1 до 2 милиона лева. Азъ не знамъ точно, какво може да даде този данѣкъ; но нѣма съмнѣние, че може да даде нѣщо. Трѣба безъ друго да се създадѣтъ нови срѣдства и, трѣба да се обърне внимание на тѣзи, които не плащатъ нищо. Защото щомъ се тури на гърба на оногова,

който плаща вече, то става за него много тѣжко и несправедливо. У насъ най голѣмото бѣдѣще е у земледѣлцитѣ и онѣзи, които владѣятъ земя, и нѣма съмнѣние, че трѣба да плащатъ данѣкъ. Но пакъ нѣма съмнѣние, че не трѣба всѣкога тѣхъ да товари. Казвамъ Ви, че безъ съмнѣние нашата страна ще напредне чрѣзъ земледѣлието, и селското население ще отиде на напредъ, и ще изтѣзатъ отъ селата богати хора, които да праватъ търговия и тѣй нататѣкъ. Днешното градско население има много малко бѣдѣще. Бѣдѣщностъ иматъ ония, които се занимаватъ съ земя и земледѣлие. Тѣзи работи сѣк справедливи и трѣба да се глѣда на тѣхъ, и не е справедливо да се товари се едното и сѣщо население, което и безъ туй е доста натоварено. За туй, думитѣ на г-на М-ра на Финанситѣ, които каза, че дефицита трѣба да се покрие съ доходъ, а не съ запасни фондове, които имаме или съ икономитѣ, които сме направили, ма предизвика, да кажа, че за да се създадатъ нови доходи, трѣба да се обърне внимание и на друга една частъ на населението, която до сега не е достатъчно обложена, и която може да се облага доста значително, и отъ това ще изтѣзе доходъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ това, ако Н. Събрание намѣри за възможно, понеже се предлага нѣщо много незначително, т. е. като плащатъ за овцитѣ 60 стот., като имъ се наложи още по 5 ст., то е $\frac{1}{12}$ частъ отъ онова, което плащатъ. Туй не е твърдѣ значително. Ако Н. Събрание намира за възможно да се наложи, то да се наложи, или пакъ да се потърсятъ други средства, за да се покрие дефицита. И азъ сподѣлямъ мнѣнието на г. М-ра на Финанситѣ, че щомъ не ни стигатъ пари, не трѣба да бъркаме въ готовата кесия. Тя ще потрѣба нѣкой пътъ и трѣба да стои. Като единъ частенъ човѣкъ, за да покрие годишнитѣ си расходи, ако употребява частъ отъ капитала, е логъ господаръ така сѣщо и тукъ, като има дефицитъ, то да се зима отъ капитала т. е. отъ запаснитѣ фондове, това не трѣба. За туй азъ настоявамъ, щото Н. Събрание преди всичко да направи възможното, за да може да се покрие този дефицитъ отъ нови доходи, които ще се създадатъ. Но ако намѣри, че е тѣжѣкъ данѣка тамъ, да тури на друго мѣсто.

М-ръ Начовичъ: На пълно сподѣлямъ възгледоветѣ на г. Д. Грекова, че нашето градско население

плаща твърдѣ малко сравнително съ селското. Туй всички знаемъ и трѣба да го знае и финансовото Министерство. Но немислете че въвежданieto на нови даждии е нѣщо лесно, нѣщо което може да стане въ кѣсо време, даже и ако предположимъ че Народното Събрание ще е съгласно. Азъ съмъ мислил за по-справедливото расхвърляване на даждията, и закона за патента за когото говори Г. Грековъ е приготвенъ още отъ началото на тази година, но колкото повече се изучава въпроса, толкова повече се вижда, че неговото прилагане не може да се извърши изведнажъ. После има друго нѣщо. Данѣцитѣ да се измѣняватъ, е твърдѣ опасно нѣщо. Измѣненiята на даждията, даже и когато сѣк тѣ въ полза на даноплатеца, докарватъ всѣкога потрясения въ страната; за това трѣба добръ да се обмислява всѣко такъво предложение, понеже е немислило, опасно, вредително да има тази година една система на другата година друга. Днесъ да се тури едно даждие, а утрѣ да се замѣсти съ друго. Проекта бѣше готовъ за патентното даждие, но още не го представихъ на Н. Събрание, защото трѣба още по добръ да се изучи, трѣба цѣлата данѣчна система въ държавата да се измѣни и да се тури на основа по-справедлива; но за това иска време, защото не добро обмислено даждие, освѣтъ, дѣто испразва кеситѣ, освѣтъ, дѣто влече слѣдъ себе си само разности, но и унижава правителството, което се принуждава относѣ да го измѣнява. Това, което каза г. Грековъ, че трѣба да се намѣри средство за да се обложи съразмѣрно гражданското население съ селското, е много основно, и Финанс. Министерство е работило въ тая смисълъ; то ще се предложи въ идущата година; но тая година какво да правимъ, съ дефицита? Тая година както виждате имамъ единъ дефицитъ и той трѣба да се покрие. За до година като се приеме новата система, азъ съмъ убѣденъ, че ще имаме 2 — 3 милиона излишѣкъ; днесъ въпроса е за идущата финансова година и азъ моля Народното Събрание, да се съгласи съ мѣрцитѣ, които предлагамъ за покриване на този дефицитъ.

Дуковъ: Наистина азъ би се съгласилъ съ г-на Министра на Финанситѣ, ако да бѣше работата инакъ. Но г-нъ М-ръ самъ знае, какъ се събира този емлякъ и колко прошения сѣк подадени отъ населението относително този данокъ. Прѣди всичко трѣ-

ба да бжде емлякътъ расхвърленъ на равно. Ако да бѣше това, ние сега може би не щѣхме да имаме дефицитъ. Още това ще напомня, че на овцитѣ много лесно се расхвърля данокъ, но за това не му е сега мѣсто; защото населението е вече много обременено. Нека се събератъ вехтитѣ недобори, които има толкова, и дефицита ще се покрие.

Списаревски: Понеже това предложение на г-на Начовича въобще не може да се приеме, и вѣрвамъ ще се съгласи и Народното Събрание. По край другото бихъ предложилъ да стане преброяването на овцитѣ въ началото на Май, и въ край на Априлий? (Не се чува).

Анневъ: Азъ бихъ приелъ предложението на г-на М-ра на Финанситѣ и сподѣлямъ неговитѣ възглѣдове, че единъ народъ трѣба да привикне да носи тягобитѣ, даже ако се умножатъ; но ний трѣба да се стараемъ да приготвимъ народа да привикне на тѣхъ. Тази година приехме натуралната повинностъ да я плащаме въ пари. За сега другъ цѣръ нѣма, освѣнъ да се покрие дефицита съ една частъ отъ недоборитѣ.

Бобчевъ: И азъ същото предлагамъ, да се покрие дефицита съ една частъ отъ недоборитѣ и да се даде това предложение на гласуване.

Шивачовъ: Азъ мисля, че предложението на г-на Начовича не издържа никаква критика. Ако заслужва да се уголѣми емляка, когато има дефицитъ, то ако да бѣше станало ново описание, можеше за 1 $\frac{1}{2}$ милионъ да се увеличи, но тукъ азъ незнай да се налагатъ никакви по-голѣми данѣги. Ако е г-нъ М-ръ съгласенъ да се уголѣми суммата на темутата, азъ съмъ съгласенъ. И тогава ще дойдемъ на предложението на г-на Батановскій.

Предсѣдателъ: Ще туря на гласуване предложението на г-на Бобчева, да се покрие дефицита отъ 1,244,390 лева отъ недоборитѣ. Моля онѣзи г-да, които приематъ това предложение на г-на Бобчева, да се покрие дефицита отъ недоборитѣ отъ предишната година, да си дигне ржката. (Болшинство). Сега ще гласуваме бюджета изцѣло. Приема ли Народното Събрание да се отпусне 34,435,339 лева, споредъ както е предвидено въ всяко едно М-рство? Който приема този расходъ, да си дигне ржката. (Болшинство). Приема ли се доходния бюджетъ да бжде същата цифра, която съставлява, като се събере доходния бюд-

жетъ плюсъ 1,244.390, които ще се зематъ отъ недоборитѣ. Който приема доходния бюджетъ да бжде 34,435,339, да си дигне ржката. (Болшинство). Ще рече Народното Събрание прие. За бюджета нѣма друго четение; това се счита за послѣдне. Приема ли Народното Събрание това гласуване, което стана, за послѣдно гласуване на бюджета? (Приема се).

М-ръ Цанковъ: Отъ страна на Министерството азъ благодаря на Народното Събрание, че свърши тѣй лесно бюджета. (Гласове: да живѣе М-ра!).

Предсѣдателъ: Имаме единъ дневенъ редъ, който е доста претоваренъ, именно, азъ мисля, че понеже има тукъ едно предложение отъ г-на М-ра Икономова относително приемната коммисия за снабдяване войската съ вещи и материяли, това да се разглѣда сега, понеже послѣ управляющій на военното М-рство може би не ще може да присѣтствова.

Буровъ: Тукъ има едно предложение за домашнитѣ актове; всички го знаемъ и е хектографирано и раздадено на представителитѣ; да се чете.

Предсѣдателъ: Добръ.

Докладчикъ: Второ четение не трѣба, само да се пита Народното Събрание, приема ли го въ третото четение.

Предсѣдателъ: Азъ ще го прочета единъ пѣтъ и да гласува Народното Събрание както обича. (Чете).

ПРАВИЛА

ЗА

Домашнитѣ актове.

1-во Продажби, които сж били извършени чрезъ подаване заявление отъ страна на продавача, но по които не сж били издадени надлъженитѣ крѣпостни актове, ще се считатъ за правилно извършени, и крѣпостнитѣ актове ще се издаватъ отъ надлежната съдебна власть, на основание на подаденото заявление отъ продавача и исканието на куповача.

2-ро Продажби, станали отъ освобождението на страната до 1-ий Януария 1884 год. съ частни или домашни актове ще се взематъ въ внимание предъ съдилищата, и ако се докаже че продавачътъ е дѣйствителния притѣжатѣль на продаденото недвижимо имущество, че той е далъ съгласието си за тѣзи

продажба и че нѣма трети лица, на които правата да се докачатъ отъ извършената продажба, съдѣтъ присяжда на куповача купеното отъ него недвижимо имущество съ частенъ или домашенъ актъ, и отъ какъ влѣзе въ законна сила, на основание на него издава крѣпостенъ актъ.

3-то Лицата, които сж купили съ домашни или частни актове, сж длѣжни въ продължение на двѣ години отъ полаганнето въ дѣйствиe на тѣзи правила да направятъ надлѣжнитѣ постѣпки, за да се съобиятъ съ редовни крѣпостни актове.

Които приема тѣзи правила за домашнитѣ актове като послѣде четене, да си дигне рѣката. (Болшинство). Ще рѣче Народното Събрание го приема за послѣдното четене.

Бошнаковъ; Г-да представители, помнете, че Народното Събрание изрази желание, да има по-добъръ редъ въ снабдяване войската съ дрѣхы и обуша, и за да се избѣгнатъ неправилнитѣ обвинения противъ Военното М-ство, че давало на чужденцитѣ повече отъ колкото на Българитѣ, вслѣдствие на това наше желание се приготви отъ нѣколко члена законопроектъ за допълнение къмъ „положението за снабдяване войскитѣ въ княжеството съ вещи и материали“. Това врѣменно допълнение къмъ туй положение отъ нѣколко члена както е, азъ казвамъ, че го обсъдихте, защото преди 5—6 дена то бѣше Вамъ раздадено сж за да го обсъдите. А сега некаго четъ чл. по чл. (Чете заглавието).

Времени допълнения къмъ „Положението за снабдяване войскитѣ въ Княжеството съ вещи и материали.“

(Захваща да чете мотивировката). Понѣже мотивировката е въ самия законопроектъ, то нѣма да я четъ. (Чете).

Чл. 1). Главната коммисія за поръчвания материй и стоки за обличание на войската въ Княжеството състой отъ двама офицери по указание на Военный Министръ, отъ Началника на Митническото Отдѣление въ Министерството на Финанситѣ, отъ Началника на Отдѣлението на Търговията въ Министерството на Общитѣ Сгради, отъ единъ представител на Министра на Вжтрѣшнитѣ Дѣла и отъ единъ търговецъ, когото избератъ горѣпоименованитѣ членове.

Нам. Военн. М-ства Полковникъ Котельниковъ:

Предложенное добавление дѣлится въ существующему закону объ одной распорядительной и 3 приемныхъ комисіяхъ а не къ положенію о снабденіи войскъ которая нѣтъ; но оно совершенно не нужно, и излишно, такъ какъ это находится въ законѣ объ торговле производствѣ и упомянуто въ §. 45 этого закона: именно тамъ сказано, что приглашаются въ эти комисіи гражданскія лица: Окружной управитель, финансовый чиновникъ, вотъ; они приглашаются къ Военнымъ комисіямъ при закупкахъ и какихъ либо торгахъ. Это не только относится до распорядительной комисіи а до заключеніи всѣхъ торговъ, както для доставки хлѣба, мяса и пр. И такъ предлагаемая комисія есть въ законѣ существующемъ; но распорядительная комисія состоитъ отъ 4 офицеровъ, и къ нимъ призываются чиновники гражданского вѣдомства. Предложение г-на Икономова сокращаетъ число военныхъ членовъ на 2 офицера и прибавленіе числа гражданскихъ чиновниковъ. Принятіе предложенія разумѣется слѣдуетъ комисіи гражданской а не военной. Необходимость имѣть 3 или 4 офицеровъ въ распорядительной комисіи, не только для уравненія числа членовъ, но още потому комисіи, что при сокращеніи придется исключить офицеровъ болгарскихъ.

Бошняковъ: Въ объяснение на г-на Полковника има да кажа нѣколко думи. Тѣзи правила, които той спомена, се отнасятъ въобще за снабдяване съ всичкитѣ потребности на войската, а нашето предложение е само за обмундируване на войската. Ако г-нъ Икономовъ направи подобно предложение, това стана по нашего съгласие и желание. Именно за да се избѣгнатъ разнитѣ оплаквания, и упръквания къмъ Военното М-ство, че нѣкои военни лица ужъ направили това, което не трѣбвало по обмундируване на войската, се приготвиха тия нѣколко члена за допълненіе на „положението“ и азъ моля г-на Полковника, да се съгласи на предложението, защото никакъ не противорѣчи на съществующия законъ, а напротивъ го допълнява и работата се улеснява.

Управляющій Военното Министерство: Законъ существуетъ къ чему же его дополненіе? Параграфъ 45 говоритъ что при утвержденіи контрактовъ, непременно требуетъ и подписъ членовъ гражданскихъ, и если въ контрактъ не существуетъ подписъ этихъ членовъ, то контракты не могутъ быть утверждены.

Военнимъ Министерствомъ и возвращаютъ се обратно что би вновъ востановить торгъ.

М-ръ Икономовъ : Азъ не казвамъ нищо противъ това, което каза г-нъ управляющій Военното М-рство, нъ напомнете си и какво обстоятелство е направило този законъ. Тъй като тогава се каза, че тѣзи приемни комисии трѣба да зематъ предъ видъ най-напредъ мѣстнитѣ произведения, то за да се узнае, не е нужна чисто военна комисия, понеже тукъ не е работа за патрони или пушки, отъ които разбиратъ само военни хора. За туй трѣба тукъ когато се избиратъ мѣстни произведения, трѣбватъ хора отъ Финансовото Министерство, които познаватъ търговия. Ний съ това не искаме да отнемемъ никое ни най-малко право на Военното М-рство, и азъ не виждамъ, защо да не влизатъ въ търговска работа хора, които разбиратъ по-вече. И това не пречи на закона. Закона си остава както си е, само намѣсто лица отъ Военното вѣдомство участвуватъ и други лица. Що се касае до другитѣ работи, тѣ си оставатъ въ рѣцѣтъ на Военното М-рство. Приемната комисия приглѣдва нѣщата и щомъ вижда, че сж съгласни съ образцитѣ, предава ги на военнитѣ комисии, които располагатъ съ тѣхъ, както е било и до сега.

Упр. В. М-ство : Здѣсь говорится о приемной комиссии, а въ первомъ параграфѣ сказано только о распорѣдительной, такъ что здѣсь мало недоразумение.

М-ръ Икономовъ : Именно тукъ се смѣсиха комисии: главна распорѣдительна комисия е тая, която заключва контрактитѣ. Когато се представляватъ образцитѣ, тя ги провѣрява и ги приема; но тя не приема всичкитѣ стоки, а ги проважда по всичкитѣ части, гдѣто сж нуждни, напр. въ Русчукъ, Варна и пр. И тамъ има приемни комисии второстепенни. А тази распорѣдительна комисия заключва контрактитѣ и глѣда стокитѣ.

Бошнаковъ : Г-да, казва се, че този чл. противорѣчи на другитѣ членове, и че не може да бжде утвърденъ контрактътъ, ако не е завѣренъ съ подписитѣ на военната комисия, която произвежда търговетѣ; а именно за да се избѣгнатъ упрекаванията противъ комисията, която прави търговетѣ, и за да се даде по-големо улеснение на военното М-рство, както и да се избѣгнатъ извитѣ критики и опла-

квания по вѣстницитѣ, а при това, понеже законитѣ издадени като се прилагатъ на практика, указва се тѣхната лоша или добра страна, то Нар. Събрание е рѣшило да се направятъ тѣзи допълнения на закона. Нашето желанне е единственно това, за да дадемъ добро направление на тѣзи работи; ний се стрѣмимъ къмъ по-доброто, и нѣмаме нищо друго предъ очитѣ си. За туй първий чл. трѣба да се приеме, понеже не противорѣчи на никой другъ чл. отъ сѣществующия законъ по тази часть.

Упр. Военното М-рство Полк. Котельниковъ : Если чл. 1 будетъ принятъ, то во всякомъ случаѣ редакция должна быть совершенно другая. Лица гражданскаго вѣдомства комисии упомянуты въ § 45 закона существующаго и объ нихъ повторяеть не слѣдуетъ. Предложеніе 1 чл. состоитъ въ томъ, что вмѣсто 4 офицеровъ должны находится въ военной распорѣдительной комисии по предложеніи г-на Икономова только 2. Хотя, надо сказать для этого нѣтъ никакаго основанія, потому что кромѣ торгового знанія нужно что би были члены комисии именно офицеры заинтересованны въ томъ, что были солдаты хорошо одѣти.

Потому и нельзя намалить число военныхъ лицъ въ этихъ трехъ распорѣдительныхъ комисіяхъ изъ 4 на 2.

М-ръ Икономовъ : Както е извѣстно тѣзи допълнения станаха не по моето лично исканне, но по желанието на Нар. Събрание. Азъ зехъ на рѣка тѣзи работи и разглѣдахъ какъ и въ какво състояние се намѣрватъ. Азъ видѣхъ, че има главна распорѣдительна комисия и три приемни комисии. Тѣзи не сж направени само за достаганне облекло и обувки, а въобще за всички материяли за войската. И когато азъ внесохъ измѣненіята, то не можа и не съмъ мислитъ други тѣхни функции да измѣна, освѣнъ тѣзи, които се отнасятъ до обмундирваннето, а всички други функции си оставатъ, и не може да имъ ги отнемемъ. За туй направихъ това допълнение, да се ограничи съставътъ и да се направятъ новитѣ комисии за приеманне облекло и обувки. По тази причина и тукъ казваме допълнение. Щерѣче другото си остава, а само за тѣзи комисии, които приематъ обща и облекло се отнасятъ нашитѣ постановления.

Доклад. Бошнаковъ : Чете членъ 1-й (виждъ по-горѣ).

Председатель: Полагамъ на гласуване чл. 1, и моля онѣзи г-да представители, които го приематъ, да си дигнатъ ржката. (Болшинство).

Доклад. Бошнаковъ (чете):

2.) Комисията се назначава съ приказъ отъ Министерскій Сѣвътъ за единъ срокъ отъ една година и заседава при Военното М-рство всякога, когато нуждата го изисква. Тя се председателствува отъ по-старий воененъ членъ.

Председатель: Който приема чл. 2 да си дигне ржката. (Болшинство).

Доклад. Бошнаковъ: (Чете) Членъ 3.

3.) Никакви поръчки за стоки и материи за облекло и обущане на солдатитѣ въ княжеството не могатъ да станатъ мимо тая комисия.

Упр. В. М-рство: Никакие покупки не могутъ быть сдѣланны другими комиссиями; комисия распорядительна дѣлаетъ только срочные довольствия назначенныя по бюджету. Что же касается до частныхъ нуждъ войскъ, то оны удовлетворяются кромѣ частей, которые этимъ распоряжаются. Когда нужно купить на пр. 100 сапогъ, производить торгъ сами части; а занимается же этимъ распорядительной комисии, не представляется никакой возможности; каждая часть войскъ имѣетъ свои нужды и тамъ отдѣльно производится торгу и дѣлаются контракты на все вещи которые нужны части; распорядительная комисия, которая находится въ Софію, не можетъ всѣми этими мыслимыми покупками. распоряжаться

Доклад. (Чете още веднажъ чл. 3).

Упр. В. М-рство: Тутъ сказано: „никакви“. Это не можетъ быть. Если появится нужда для обмундирования отдѣльныхъ частей (покупка лѣтняго обмундирования, бантыки, набрюшныки), тогда нужно будетъ обратиться къ этой распорядительной комисии въ Софію, а нынѣ каждая часть можетъ сдѣлать все своимъ собственнымъ распоряженіямъ.

Д-ръ Цачевъ: За разъяснение ще кажа само двѣ или три думи. Г-нъ Управляющій Военното М-ство каза, че може да има затруднение. Азъ разбирамъ това ето какъ. Колкото ще потрѣбватъ на годината за войската обуща, то ще стане търгъ, ще стане комисия, която ще подпише, да ли трѣба и колко трѣба, тогава ще распроедватъ въ Варна на пр. 2000 бутуши, въ Шуменъ 3000 и пр. Военното М-рство ще направи търгъ, ще земе мостри, ще

прегледа, ще обяви и ще произведе търга, и тогава ще опредѣли, че 5000 ар. аба ще испрати въ Варна, 3000 — въ Шуменъ. Ето азъ какъ разбирамъ тази приемна комисия.

Упр. В. М-рство: Такъ и дѣлаетъ распорядительная комисия, что касается отпусковъ обмундированія для всѣхъ войскъ источника довольствія, но есть случай, что торги производятся въ отдѣльныхъ частяхъ.

М-ръ Икономовъ: Тия случаи, за които говори г. Полковникъ тука, тия се касаятъ за продовольствието съ храни и пр.; тия ставатъ всекога на мѣстага. Ние устрояваме само комисия за приеманье материялитѣ за обличанье и обущанье. И тѣзи материяли се доставятъ издвнжжъ. Предвижда се колко сукно ще трѣба за Шуменъ, за Русчукъ и пр. Всичко това се предвижда и се заръчва за напредъ. Постъ когато се предвиди, раздава се споредъ нуждата, защото по тая часть, за която се касаятъ тѣзи добавления, всеставатъ вънъ търгове. Но въобще за поръчки на войската неможе да стане никаква покупка вънъ.

Управл. В. М-во: Тогда я прошу изменить эту редакцию и сказать: „никакви поръчки срочни“ не могутъ быть произведены внѣ распорядительной комиссией.

М-ръ Икономовъ: Азъ не съмъ противенъ тогава, но трѣба да се опредѣли, кои могатъ да бждатъ безсрочни. За туй, ако не се опредѣли добръ, може да се породи съмнѣние, кои сж безсрочни и кои не.

Упр. В. М-во: То что покупается центральномъ управленіемъ для нужды всѣхъ войскъ, эти вещи срочные; а тѣ вещи для которыхъ правительство не асигноваетъ денегъ, и которые приобретаются частями на суммы оставшіяся въ икономію частей войскъ, ихъ называть несрочные.

М-ръ Икономовъ: До нейдѣ разбрахъ сега кои сж срочни. Срочни сж тия, които се заръчватъ отъ централното управление, и които сж за всичкитѣ части; а безсрочни сж тия, които се купуватъ отъ икономическитѣ сумми отъ частитѣ на войската. Тогази този членъ може да се поправи и да се каже: „никакви поръчки вънъ отъ поръчкитѣ на икономическитѣ срѣдства на частитѣ на войската за стоки и материяли за облекла и обуща на солда-

титъ въ княжеството не може да ставатъ по мимо тая комисия“ (Съгласни).

Бошняковъ: Сега ще гласи члена така: „Никакви поръчки за стоки и материяли за облекло и обувки на солдатитъ въ княжеството, вѣнъ отъ поръчкитъ на икономическитъ сръдства на чиститъ на войската, не могатъ да ставатъ мимо тая комисия.“

Предсѣдателъ: Който криема ченнъ, 3 да си дигне ржката. (Болшинство.)

Докл. Бошняковъ: (Чете):

Чл. 4. Сключенитъ между комисията и предприемачитъ контракти се утвърждаватъ отъ Военний Министръ.

Управляющий Военното М-ство: Съществуе въ старомъ законъ.

Докладчикъ: (Чете):

Чл. 5. Поръчки на чуждестранни стоки за облекло и обща на войската се допускатъ само въ слѣдующитъ исключителни случаи.

а) когато при равни достоинства чуждестранитъ се доставляватъ по долу отъ 5 %.

б) когато стокитъ, каквото тънцитъ и цвѣтнитъ сукна, не излизатъ на мѣстото.

в) когато при равни цѣни чуждестраннитъ стоки представляватъ много по-голѣми съвършенства и трайность.

М-ръ Цачевъ: Ние приехме едно предложение, относително развитието на младата наша индустрия. Горний членъ ясно казва, кои нѣща трѣба да се праватъ отъ мѣстни произведения и кои не. Слѣдователно този членъ ще бѣде излишенъ и не ще бѣде друго нищо, освѣнъ едно повторение. Затова моля да се махне. (Гласове: Не е излишенъ). Азъ повторявамъ да се съгласимъ, за да исчеркнемъ този членъ, защото по-горѣ е ясно опредѣлено, кои нѣща да се зиматъ отъ мѣстни произведения.

М-ръ Икономовъ: Азъ мисля, че при всичко, че искаме да развиемъ мѣстната индустрия, но все пакъ трѣба да се тури единъ предѣлъ, при кои условия ще се предпочита нашата индустрия. И позволете ми да попитамъ, дали при сжити качества да вземемъ за нашата стока 40 % по горѣ, или искате друга цифра да опредѣлите, или искате да ги оставите съвсѣмъ безъ конкуренция. Но азъ ви казвамъ, че тукъ е работата за стотина хиляди

лева, и, ако поставите 5 % за нашата стока на горѣ да се предпочита, това ще бѣде достатъчно. И хората вѣрватъ ще гледатъ да усъвършенствуватъ своитъ стоки. Но, ако ги оставимъ съвсѣмъ безъ конкуренция, то подиръ нѣколко години ще представатъ съща стока, както днеска. А ние трѣба да вървимъ напредъ.

Шивачовъ: Отказвамъ се.

Юрданъ Шишковъ: Азъ щѣхъ да кажа само за цифритъ: на мѣсто 5 %, да се тури 10 %.

Грековъ: Г-да представители, азъ мисля, че това, което се предлага тукъ, прстиворѣчи на това, което приѣхме завчера.

Ние приехме тогава, че войската и жандармерията въ насъ ще се обличатъ съ мѣстни произведения. Исклучение само прави се съ онѣзи сукна, които не се работатъ тукъ; напр. цвѣтни и пр. Сега казва г-нъ Икономовъ, че не бива това да се приеме, защото хазната ще да претърпи загуби и нашитъ фабриканти нѣма да се усъвършенствуватъ. Г-да, преди да говоримъ за нашитъ фабриканти, трѣба да създадемъ фабрики. А фабрицитъ не се създаватъ съ конкуренция. Ако можеше да затворимъ нашитъ граници исключително за чуждитъ работи, азъ щѣхъ да бѣда за тази мѣрка. Въ насъ индустрията не може да се създаде, ако ние допуснемъ тукъ чужденци. Ако доде единъ чужденецъ фабрикантинъ, то 5 % да пропусне отъ своята цѣна, какво е това. Чужденцитъ, фабриканти, които внасятъ въ България, не продаватъ само тука, но и на нѣкои други мѣста. И какво може да му поврѣди, ако на България далъ, даже безъ печалба, и то до тогава, долѣто съсипе нашитъ фабриканти, а послѣ може да доде тука и да ни трака на главитъ съ каквато цѣна иска. Когато една добръ установена търговска къща види, върху извѣстна точка щета, и че ѣ праватъ конкуренция, тя приема да продава въ него мѣсто на загуба, само да съсипе противника. Съсипе ли го еднажъ, то загубата, която е претърпѣла, може да спечели тройно и десеторно. За правителството, ако се приеме тази система: да се облича войската и жандармерията исключително съ мѣстни произведения, разбирамъ ще излѣзе въ нѣкои случаи по-скжпо. Но който иска да създаде индустрия трѣба да мине тамъ, а не може да напредва индустрията, ако остави конкуренцията свободна. Ние трѣба безъ друго, ако искаме

да създадемъ индустрия, да направимъ нѣкои жер-
тви. Нека ми бѣде позволено да кажа нѣколко ду-
ми за нѣща, които видѣхъ съ очитѣ си. Въ годи-
ната 1854, по врѣме на Кримската война, азъ знаа
съ каква цѣна се продаваха стокитѣ въ Руссия :
единъ фунтъ сахаръ коштуваше една рубла, единъ
аршинъ шатецъ — 50 копѣйки, единъ аршинъ сук-
но — отъ 9 до 11 рубли, и защо това? — Защото
всички тамошни произведения въ Руссия бѣха много
високи. Една кутия кибритъ, която днесъ купувамъ
съ едно 2 стотинки, коштуваше 8 копѣйки, стеариннитѣ
свѣщи бѣха луксусъ, който не можеха да употре-
баватъ, освѣнъ най-богатитѣ. Какво виждаме днесъ?
Русската стока знаемъ всички и дава се съ такава
цѣна, щото може да конкурира на най-долната ав-
стрийска стока. И днесъ има Русски свѣщи, които
сж съ сжщата цѣна, както австрийскитѣ, има руски
захаръ, който е даже, по-добъръ отъ австрийския, а
въ цѣната почти никаква разлика. (Гласъ: Много
по-добъръ.) На какво дължи Руссия това? Ако бѣха
оставили тамъ свободна конкуренция, то щѣха да
съсипатъ индустрията си. Ние трѣба да имаме кон-
куренция между мѣстни произведения, и когато тѣ
доста заякнатъ и когато може да стѣпатъ на кракъ
да не ги е страхъ отъ първий вѣтъръ, тогава може
да допуснемъ и чужда конкуренция; но до тогазъ
да ги вардимъ, да ги пазимъ и протезираме, ако ис-
каме да напреднемъ, както Руссия. За това съмъ на
мнѣние, да не се приема този членъ, защото първо
той противорѣчи на това, което се гласоподава по
напредъ и унищожавя съвсѣмъ това, което приехме
въ другото предложение. Ако приемемъ, да се даде
на нашата стока предпочтение съ 5 % по горѣ, то
нѣма нищо да направимъ, защото чуждитѣ конкурен-
ти всекога ще даватъ 5 % по-долу, и чуждата сто-
ка всекога ще се предпочита.

М-ръ Икономовъ: Нар. Събрание е стопанинъ
да рѣши тѣй, или иначе, но ний ще направимъ
голъма грѣшка, ако не туримъ предѣлъ, до дѣ ще
приемаме мѣстнитѣ произведения. Ако рѣчемъ, че
ще ги приемаме неограничено, то може да дойде
случай, щото за мѣстнитѣ да плащаме 50% по-вече,
отъ колкото за външнитѣ. Но добръ. Вий казвате,
че тогазъ ще се създаде мѣстна индустрия. Но ци-
тамъ вг, какъ ще се създаде, когато производе-
литѣ знаатъ, че каквито и да сж произведенията

имъ, има законъ, който неограничено заповѣдва да
се купуватъ наши стоки. Ако мѣрката отъ 5% е
прѣмалка, да се тури 10%, но все пакъ трѣбва
да има едно правило, което да казва: до тукъ ако
стигнемъ цѣната на мѣстнитѣ стоки съразмѣрно съ
чуждитѣ, трѣбва да се зиматъ мѣстни. Инакъ ще
приемаме много скъпо стокитѣ и ще убиемъ конку-
ренцията. Защото сж малцина дѣто произвеждатъ
стоки за войската. Има ги 3, 4 и щомъ се сдуматъ,
ще направятъ съ хазната както искатъ. По-добъръ е
да има конкуренция отъ вънъ, то нашитѣ ще се под-
канятъ да правятъ по-хубави стоки. Даже да туримъ
по горѣ отъ 15% да се дава предпочтение за
нашитѣ стоки, нѣма да погрѣшимъ.

Грековъ: Само нѣколко думи имамъ да кажа.
Страха, който има г. Икономовъ, менъ не ме плаши,
защото азъ не отричамъ, че въ даденъ случай пра-
вителството ще плати много по-скъпо, но сж туй
нѣма да съсипе хазната, нито онѣзи, които ще се
ползуватъ, ще бѣде много. Защото тамъ дѣто има да
се печелятъ пари, се стремятъ мнозина. Щомъ тѣзи,
които правятъ сукна, или ботуни печелятъ много,
то ще видите, че ще хванатъ и други да се зани-
маватъ съ туй, може да се съставитъ дружества и
ще правятъ конкуренция. Конкуренцията се ражда
сама отъ себе си, защото хората, като видятъ нѣйдеъ
печалба, всички се стремятъ, производителитѣ ставатъ
много и цѣнитѣ спадатъ. Най-сетнѣ ако мисли Нар.
Събрание, че 15% е достатъчно за мѣстнитѣ про-
изведения, съ това съмъ съгласенъ, но азъ искамъ
да не се позволява на чуждитѣ капиталисти да съ-
сипватъ мѣстнитѣ стоки. Това ми е цѣльта. И Нар.
Събрание трѣбва да намѣри такава мѣрка, ако ис-
ка да ограничи това нѣщо, като тури законъ, за да
се защити нашата индустрия отъ чуждата конкуренция.

М-ръ Икономовъ: Струва ми се, че не трѣбва
да се бопмъ, защото имаме много причини предъ
очитѣ си, какво може да излѣзне отъ такива при-
вилегии. Водими отъ патриотизмъ въ послѣдно вре-
ме дадохме предпочтение на мѣстни предприемачи
по разни работи и да ви кажа, че не се показаха
по добри отъ чуждитѣ въ никакво отношение. По
разни примѣри отъ нашитѣ предприемачи можемъ да
заключимъ и за друго. Азъ ви увѣрявамъ, че ако
захванемъ само съ наши предприемачи, ще злоупотре-
бимъ хазната. Трѣбва да има нѣщо външно, ко-

ето да подбужда нашитѣ, че ако не искаратъ стоки както трѣбва, ще вземемъ отъ вѣнъ.

Шивачовъ: Азъ мисля, че и едната теория и другата, сж много добри. Особенно одобрявамъ теорията на г. Грекова, но какво ще направи тогавъ приемната комисия? Комисията ще тълкува това както ще, и мѣстнитѣ производителни ще излѣзнатъ съ празни рѣцѣ, ако не се зематъ по-съразмѣрни мѣрки въ това отношение. Азъ знамъ единъ примѣръ, дѣто единъ Българинъ бѣше зель да прави чизми, а постѣ го накараха да загуби 120,000 гр.

М-ръ Икономовъ: Именно за туй да се съставятъ комисиятѣ по този начинъ, както приехме.

Анневъ: Ний всички много или малко сме настроени да протезираме нашата индустрия, но все трѣба извѣстенъ предѣлъ. Освѣнъ това, не трѣба да забравяме, че въ закона за полицейската стража има членъ, който казва, че при разликата отъ 5 % нашитѣ произведения трѣба да се предпочитатъ. Дѣто ще каже, трѣба да се тури единъ предѣлъ, макаръ отъ 15 или 10 %, но все трѣба да го има.

Грековъ: Азъ приемамъ да се тури 15%.

Докадчикъ: (Чете):

б) Поръчки на чуждестранни стоки за облѣкло и обуца на войската се допускатъ само въ слѣдующитѣ исключителни случаи:

а) Когато при равни достоинства чуждестраннитѣ се доставляватъ по долу отъ 15%.

б) Когато стокитѣ, коквото тънкитѣ и цвѣтнитѣ сукна, не излизатъ на мѣстото.

в) Когато при равни цѣни чуждестраннитѣ стоки съставляватъ много по-голѣми съвършенства и трайность.

Д-ръ Пачевъ: Желая постѣдната алинея да се зачеркне.

М-ръ Икономовъ: Това е наистина малко тъмно; но може да се представятъ материяли, единий външенъ, а другий вътрѣшенъ съ равни цѣни, но, ако ги погледнете, може външния да има трайность 2 години, а тукашния една година. А една година въ качество колко струва на проценти?

Д-ръ Пачевъ: Колко ще да струва?

Грековъ: Г. М-ръ Икономовъ не зема предъ видъ, че тѣзи търгове всекога ставатъ по мостри и дава се мостра на фабриката.

Докадчикъ: (Чете члена безъ третата алинея).

Председатель: Приема ли Н. Събрание чл. 5 безъ третата алинея? (Приема се).

б) Главната комисия дѣйствува всичко възъ основание правилата за разнитѣ съставяния на Военното Министерство изложени въ горѣ помѣнатото „Положение“, и рѣшава въпроситѣ по вишегласие. (Приема се).

7) Неспоразумѣнията между комисията и Военното Министерство по поръчката и приеманнето стокитѣ се подлагатъ на разрѣшение въ Министерский Съвѣтъ. (Приема се.)

8) Тритѣ примателни комисии, за които се говори въ „положението“ и на които назначението е да удостовѣрятъ и приематъ поръчкитѣ отъ главната комисия стоки и материяли, ще състоятъ за напредъ сжшо тѣй изъ двама офицери, изъ финансовий чиновникъ на мѣстото, отъ по единъ вѣщъ членъ отъ Окръжний Съвѣтъ и отъ единъ търговецъ по изборъ отъ поименованитѣ членове.

Полковникъ Котельниковъ: Я думаю, что количество членовъ гражданскихъ и военныхъ зятоне-сообразно. Если принять два военные члена и 5 гражданскихъ, то интересъ солдатовъ можетъ пострадать. Надо полагать будутъ столкновение разныхъ членовъ. Что бы интересъ войскъ не пострадалъ, я просилъ бы оставить старое количество военныхъ членовъ въ комисии председатели военныхъ членахъ тѣмъ болѣе, что въ числѣ 3-хъ военныхъ членовъ 2 субалтеръ-офицера изъ Болгаръ.

М-ръ Икономовъ: Искамъ да напомня, че туй не е военна комисия и не се касае за военни материяли, а за такива работи, по които гражданскитѣ чиновници разбиратъ по-вече, отъ колкото военнитѣ. Г. Полковникъ иска да ни утѣши, че имало двама български офицери, но азъ питамъ, колко ще могатъ нашитѣ офицери да оцѣнятъ тѣзи стоки, тѣй като не сж имали случай да се занимаватъ съ търговия и въобще съ такива работи; затова именно трѣба да се състави комисията, така както е опредѣлено. Тази комисия, за която е тукъ думата, ще провѣржава, да ли донесения материалъ е съгласенъ съ мострата, и щомъ го намѣратъ, че е съгласенъ съ мостритѣ опредѣлени отъ Военното М-во, предаватъ го.

Председатель: Полагамъ на гласоподавание членъ 8. Който го приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

Докладчикъ : (Чете) :

9). Назначаванieto и дѣйствието на приемателнитѣ комиссии ще става по сѣщий начинъ, който е показанъ въ рѣшеното положение. (Приема се).

10. Щомъ приематъ стокитѣ и ги предадатъ на предвиденитѣ въ положението комиссии, нареденитѣ въ настоящитѣ допълнения комиссии, си свършватъ работата. Пазението и раздаването на стокитѣ и материялитѣ по частитѣ на войскитѣ ставатъ отъ комисситѣ, предвидени въ „Положението“ и по реда установенъ въ сѣщото „Положение“.

(Приема се).

11. Военното Министерство се задължава, да се съобразява съ тѣзи допълнения до тогава, до гдѣто „Положението за снабдяване войскитѣ въ Княжеството съ вѣщи и материяли“ се подвѣргне измѣна на преглѣждане въ Народното Събрание.

(Приема се).

Предсѣдателъ : Приема ли Нар. Събрание това за първо и послѣдно четение ? (Приема). Които приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

Предсѣдателъ : Има още единъ предметъ, за който трѣба да стане второ четене : то е правилото за пѣтната повинности, което приехме въ миналото заседание. Които приема правилото за пѣтната повинность за второ четение, да си дигне ржката. (Болшинство). Ще каже, Народното Събрание приема.

Каменъ Симеоновъ : Азъ искамъ, щото г-нъ М-ръ на Финанситѣ да ми даде обяснение върху едно прошение отъ Берковската околия.

М-ръ Икономовъ : Слѣдъ гласуването на това предложение за замѣна на пѣтната повинность, чухме отъ нѣкои г-да депутати, че искатъ още да бѣде натуралната повинность. За това нѣка бѣдатъ г-да депутатитѣ спокойни; за туй ще се изработи единъ правилникъ, съ който ще се позволява на ония хора каквото искатъ; и този правилникъ ще се обнародва въ Държавний Вѣстникъ, и всѣкъ ще има случай да го види.

Предсѣдателъ : Има още друго едно предложение до Народното Събрание отъ М-рството на Вжтрѣшнитѣ Дѣла съ порѣка да се избере единъ архиваръ за Народното Събрание. Азъ ще предложа на Народното Събрание, да предостави на бюрото на Народното Събрание да го назначи. (Приема се). (Гласове : Заплатата ?).

Списаревски : Азъ мисля, че и Народното Събрание трѣба да е забѣлѣжило, че трѣба такова нѣщо. Разбира се, че платата ще опредѣли Народното Събрание.

Предсѣдателъ : Азъ ще моля Народното Събрание, да опредѣли заплатата, която може да се даде на единъ архиваръ при Народното Събрание.

Филипъ Мариновъ : Азъ мисля, че ще бѣде достатъчно 4000 лева.

Списаревски : Въ миналото Народно Събрание имаше архиваръ съ 6000 лева. (Гласове : Прието).

М-ръ Цанковъ : Азъ само ще помоля бюрото да избере нѣкой чловѣкъ, да не бѣде толкозъ мързеливъ, защото тамъ има много работа, и всичкитѣ нѣща на архивата сѣ турени въ сандѣци безъ никакавъ порядѣкъ, понеже по-напрежениия архиваръ не вършеше никаква работа, и архивитѣ не сѣ никакъ наредени.

Шивачовъ : Азъ мисля, че никоѣ не е кривъ, като г-нъ М-ръ Цанковъ е билъ тукъ тогава, когато онзи чловѣкъ се избиралъ. (Гласове : исчертано е!)

Бобчевъ : Азъ жѣлаа, щото този архиваръ, всичкитѣ закони, които се вотираха, сѣщо тѣй и дневницитѣ когато се издаватъ, всѣкому да се испрѣчатъ. (Гласове : Това го прави бюрото).

Предсѣдателъ : Приема ли Народното Събрание платата на архивара 4800 лева ? (Приема се). Които приема, да си дигне ржката. (Болшинство).

М-ръ Цанковъ : Но и слуга трѣба да има и канцелярски разноски; всичко това да го опредѣли бюрото.

Предсѣдателъ : Колкото за това, бюрото ще го опредѣли, и ще му се дадатъ нѣколко канцелярски разноски на годината, като 200 — 300 лева, сѣщо и слуга.

Шивачовъ : Азъ поддържамъ г-на Бобчева, щото всичкитѣ законопроекта, които сѣ издадени, да ни сѣ испратятъ. (Гласове : непременно).

Предсѣдателъ : Както знаете има още нѣколко въпроси на Народното Събрание и нѣколко прошения. Тѣй като закриванieto ще стане утрѣ на 11 часа, жѣлае ли Народното Събрание, да имаме едно нощно заседание за прошенията, трѣба да дойдемъ на 9 часа.

Филипъ Мариновъ : Г-нъ предсѣдателъ пита, жѣлае ли Народното Събрание да има нощно засѣ-

дание; а ако не желае какво ще стане? Ще ли останат тѣ тѣзи работи, които има да се глѣдатъ, не глѣдани, или какво друго ще стане?

Предсѣдатель: Именно азъ желая, да се съберемъ и да прокараме работа, колкото е възможно.

Шивачовъ: Азъ искамъ да успокоя г-на Филипа Мариновъ, че той вижда, какъ сж вървели до сега всички работи, тѣй и ще се свършатъ, а въпросътъ е сега да се свършатъ по-скоро и да си отидемъ.

Предсѣдатель: Г-да представители, на 9 часа, ако обичате да се съберемъ. (Гласове: съгласни). Има единъ законопроектъ за солта и него ще разглѣдаме. (Гласове: да) Въ 9 часа ще има заседание. (Гласове: съгласни).

Филипъ Мариновъ: Понеже азъ се съмнѣвамъ, че много нѣма да дойдатъ; то предлагамъ да плати 10 или 12 фр. шрафъ който не дойде.

Предсѣдатель: Азъ моля всички г-да представители, да дойдатъ на 9 часа.

(Конецъ на 8 часа).

Предсѣдатель: Д. Греновъ

Секретари { Н. Шивачовъ.
Д-ръ Цачевъ.

Подпредсѣдатели { Иванъ Симеоновъ.
Ат. Минчовъ.

Директоръ на Стенографическото Бюро: А. Безеншекъ.